

מול התאחדותנו

יוצא לאור

ע"י התאחדות אברכים חסידי סאטמאר

בנשיאות כ"ק מרן רבינו הגדוק שליט"א

בני ברק - אלעד

שנה י"ד גליון תרנ"ג

ויקרא

ה' ניסן תש"ע

אדם כי יקריב מכם קרבן לה'

דואג ועצוב, עמוף ביגון קודר, התהלך לו אותו בעל עסק אנה ואנה, כאשר לב יודע מרת נפשו כי לאהרונה מצב פרנסתו הולך ומחמיר וכמה אנשים שהיו רגילים לקנות אצלו מדי יום ביומו כבר אינם פוקדים כלל את בית מסחרו, ובמקום זאת הם קונים אצל שאר הסוחרים שבעיר.

דאגתו המרובה שהשתרגו על צוואריו טרם הגיעו לכדי חציים, עד שנתברר לו שאפילו ידידיו הנאמנים כבר עזבוהו לאנחות, וקונים אצל שאר הסוחרים החדשים, הוא הצטער על כך והיפש עצות ותחבולות כיצד לגרום לכך שיחזרו הקונים אליו.

משלא מצא שום עצה החליט לגשת אל ידידו ולדבר עמו גלויות, הוא הלך אליו ואמר לו: הלא היית ידידי הנאמן, ואם כן מדוע לאהרונה אינך פוקד כלל את בית מסחרי, השיבו הלה ואמר: אכן הצדק עמך, מעתה אשתדל למלא את בקשתך ולגשת לבית המסחר שלך.

זמאותו יום והלאה ה' הלה נכנס ודורש בשלומו ובשלום בני משפחתו כדרך רעים וידידים קרובים, אך לא קנה אצלו מאומה אלא המשיך לקנות את כל קנינותיו אצל סוחריו העיר האחרים, כפי שנהג עד כה.

פקעה סבלנותו של אותו סוחר ואמר לו: וכי סבור אתה שבקשתי ממך שתסור אלי כדי לדבר דברים בטלים, הלא כל כוונתי היתה שתעסוק עמי במסחר ותאפשר לי להרוויח מעט ולהתפרנס ממך.

עפ"י משל זה מבאר המגיד מדובנא זללה"ה על נכון מאמה"כ (ישעי' א יא) "למה לי רוב זבחיכם יאמר ה', שבעתי עולות אילים וחלב מריאים, ודם פרים וכבשים ועתודים לא הפצתי".

אכן ענין הקרבנות הוא קדוש ונעלה, ברם תכלית הקרבנות היא שבאמצעותם יתעלה האדם ויזהר מהחטאים, המטרה היא שהוא יבוא לבית ה' ויתקיימו בו דברי הפסוק "למען תלמד ליראה את ה' אלוךך כל הימים", וכשמו כן הוא "קרבן ה'" - להתקרב אל הקב"ה.

לעומת זאת, אם הקרבת הקרבנות לא מביאים את המקריב למטרה זו, עליו הכתוב אומר (ישעי' א יב) "מי ביקש זאת מידכם רמוס הצרי", שהקב"ה כביכול אומר לישראל שהתכלית אינה להתהלך ולהסתובב בחצרי ללא מטרה וללא שום תועלת, רק המטרה היא לעסוק עמי בעסקי קודש, ובלעדיהם לא הושגה כלל מטרת הקרבנות.

תוכן הענינים

- לקח טוב עמוד ג'
- קול תפילה עמוד ה'
- שבת בשבתו עמוד ז'
- דבש תמרים עמוד ט'
- בשפתי צדיקים עמוד י"א
- פרפראות להכמה עמוד י"ג
- חוקים להורותם עמוד י"ז
- הילולא דצדיקיא עמוד י"ט
- דבר בעתו עמוד כ"ג
- משולחן מלכים עמוד כ"ו

די היסטאריע

אבן יז וריחוק ממנו קופת רבי מאיר בעל הטע

עמוד ל"ב

להכנסת מודעות, ברכת מול טוב,

הנצחת שם, לעילוי נשמת

ולכל שאר עניני המערכת

הארות והערות וכדו'

אפשר לפנות

להד"ר **אלטער אשר אנטשיל**

אילאוויטש הי"ו

011-972-527648437

ויקרא

של חיבה קריאה

ב"ה

הנני בזה להזמין את מע"כ ידידינו היקרים אנ"ש תושבי עירינו שיחיו, לבא ולהשתתף אצל מסיבת

מלוה מלכה ומסיבת כל דכפין ייתי ויכול

שתתקיים בעז"ה

מוצש"ק הבעל"ט
באולם קרן ויואל משה
משעה 9:30 עד חצות

לטובת קמחא דפסחא ידי חסד

שע"י מפעל החסד ידי משה לצדקת רבי מאיר בעל הנס - כולל עצי חיים
שמיוחדות במינה להעניק ולחלק חנם לאנ"ש אחים לדעה תושבי ארצה"ק כל

צרכי חג הפסח

במדה גדושה ביד רחבה ורוח נדיבה

וזכות החזקת עניי ארצה"ק והחזקת צדקת רבי מאיר בעל הנס כי רבה הוא, בודאי יעזור ויגן לכארי
להושיע בכל מילי דמיטב, נחת ורחובה, וג כשר ושמן, ועוד השנה זוכה לאכול שם מן הזבחים ומן
הפסחים בביאת משיח צדקת, כב"א

המצפים לקראת בואכם לשלום

זלמן לייב סופר יחזקאל בראך משה הערש בראך איתמר מייזליש

וגם אנו מצטרפים, אייערע פריינט וועלעכע ווארטן אויף אייער ערשיינונג און שטיצע
אברכים יוצאי קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק יע"א
הערשל איליאוויטש, ישראל טריינד, חיים בערקאוויטש, דוד רובין, יוסף צבי בנעט,
נסתלי טריינד, יואל (ברמ"ח) ווייס, אלתר משה קליין, יואל (ברא"מ) לאנדא, איתמר
טובי שווארטץ, יצחק זאב שווארטץ, יואל טאבאק, יואל טארקאש

File Design - 06.11.09/010

לקח טוב

ליקוטים יקרים, מפי סופרים וספרים ע"ד מוסר והסידות נאמרים

לרצונו לפני ה' / שבכל עת יהיה רצונו אך ורק לפניו ית"ש. (מעגלי צדק)

☆

וסמך ידו / שכל אחד ישתדל ויתחבר ויסמך ידו את ראש העולה, פי' עם הצדקים ראשי העם המעלים את נשמותיהם של ישראל. (אור לשמים)

☆

והפשיט את העולה / שיפשיט ויסיר את הגאות, והדרך לך היא ונתת אותו לנתיחה שיתבונן במה שנדמה לו כמעלה שיש להתגאות בה, או יזכה באפסיותו ותימנע נאוותו. (מים רבים)

☆

אשה ריח ניחוח לה / אימתי הוא ריח ניחוח לה, כשהוא אשה באש התלחבות. (אמרי צדיקים)

☆

צפנה לפני ה' / המצניע לכת ומצפן מעשיו הטובים, זוכה להיות לפני ה'.

(משמרת איתמר)

☆

קרבן ראשית תקריבו אתם / אימת שאתם עובדים את השנית, תהיה התרגשתכם כאילו זה עתה התחלתם לראשונה. (עטרת ישועה)

☆

על כל קרבנך תקריב מלה / אל תתפנק בכך שאתה מקריב אליו ית', אלא תראה, תקריב מלה, פי' להשפיע שפע של מזון וברכה גם לאחרים, שוריי מלה זמים שויים. (נועם אלימלך)

☆

אם הכהן המשיחיה יהטא / אל תתמה כיצד יארע הטא לאנשי המעלה, שהרי אין הקולר תלוי בו, אלא לאשמת העם, מאד שהעם שקועים באשמה, נפגם הוא באפם מו, בכדי שיוכל להעלותם ע"י כשלונו ודירותו. (בעל שם טוב)

☆

ואם נפש אחת / זה שפורש עצמו מתוך הכלל, אין ספק שבוודאי תחטא, כי הפורש מוהציבור עלול לדמוא. (תפארת שמואל)

איש יכולים לומר בלשון רבים, אנשים, משא"כ אדם אין יכולים לומר בלשון רבים, ולכן נאמר בקרבנות אדם שהוא רומז לאחדות, כי לצורך הקרבת הקרבנות נדרשת תדולה אחדות. (רמנים צופים)

☆

כי יקריב מכם / למרות היות האדם קרוץ מחומר, באפשרותו להיות קרוב אליו ית', קרבן לה' פי' לפי שהקב"ה עוזרו ומסייעו. (דעת משה)

☆

מן הבמה מן הבקר ומן הצאן / שהמזון עם מקריבים רק מן הבמה מן הבקר ומן הצאן, לכן נאמר קרבנכם, אבל אנשי מעלה הראויים לתואר אדם זוכים ליתר שלימות, כיון שיהיה עם קרבנם, הם נכונים להקריב מכם פי' מעצמם, לפיכך נחשב קרבנם קרבן לה'. (אוהב ישראל)

☆

מן הבמה מן הבקר ומן הצאן / נרמז כאן שלשה מינים, מן הבמה מרומז להרשעים שמעשיהם מעשה בהמה, הבינונים שלמרות שדם מכירים עצמם מן הבקר לשון ביקורת, יש ודם נלכדים ברשת היצר, ואילו הצדיקים שנמשלו לצאן, ומכלם יהוד תקריבו את קרבנכם, תלמדו לקח כיצד עליכם להתקרב אליו ית'.

(בית ישראל וידיטשוב)

☆

ברש"י / תלמוד לומר בקר וצאן, על האדם לתלמוד כיצד עליו להשתמש בכל מידותיו לצרכי עבודת השנית, כי אף שהצאן מורים על שפלות וענוה, רומז הבקר להתנשאות, שוריי השור הוא מלך הבהמות, כי לעיתים צריכים להתנהג גם בהדה זו בבחינת יוגבה לבו בדרכי ה'.

(שם משמואל)

☆

אם עולה קרבנו / פתח הכתוב בעולה, להורות כי ההתקרבות אליו ית', קרבנו מלשון קירוב, הייב להיות בלתי לה' לבדו, כדוגמת קרבן עולה שהוא כולו כליל לה'.

(בית יעקב)

ויקרא / א' זעירא, לומר כל המקרים המתרחשים בעולם, לרבות הפעוטים והועירים ביותר, נובעים מהקב"ה שהוא אלופו של עולם. (דברי ישראל)

☆

ויקרא / א' זעירא, כל מה שזכה משה רבינו לכבוד ויקר, היה בגלל שהועיר והקמין את עצמו, ומדה כנגד מדה השפיל הקב"ה כביכול את עצמו והשרה עליו שכינתו. (דברת שלמה)

☆

וידבר ה' אליו מאהל מועד / על האדם לדעת, וידבר ה' אליו שדבר ה' אליו בכל עת הוא שיתבונן מאהל מועד שהייתי בעולם הוא ארעית כדוגמת האהל, וכמו כן שנות חייו מועד פי' קצובים, ובכך ילמד להיות שפל ברך. (תולדות אהרן)

☆

לאמר אדם כי יקריב / סמך הכתוב לאמר אל אדם כי יקריב, לרמז לנו כי קיימת תקופה שבה תיחשב האמירה כקרבן, והיא לאחר החורבן שאז ונשלמה פרים שפתינו. (מחזה אברהם)

☆

ברש"י / ולכל ציונים קדמה קריאה, בגודל ענוותנותו זקוק היה משה בכל עת שלפני כל דברות קריאה, כי אחרת היה עלול לחשוב שהדיברה או האמירה אינה מכוננת אליו אלא לאחר, ולמרות שהשנית דיבר כבר עמו בסני, סבור היה תמיד שבינתיים איבד מעלתו, ואינו ראוי שהשנית יוסף לדבר עמו, לפיכך לכל דברות ולכל אמירות ולכל ציונים קדמה קריאה. (אמרי יוסף)

☆

ברש"י / אליו למעט את אהרן, מיעוט זה הוא בעצם שבהו של אהרן, שמוסר נפשו לעשות שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו, ועל כן הוצרך להפסיק מדביקותו, ולפיכך נתמעט, כך שאותו מיעוט אינו אלא שבהו ותפארתו. (ארן עדת)

☆

ואמרת עליהם אדם כי יקריב מכם /

ישלם ה' פעלך ותהי משכרתך שלמ"ה

ש
ל
מ
ה
מ
ש
ה

השלום שלו ישים חיים ברכה וכל טוב, מזלא טבא בשבח ושידה
לכבוד ידידנו וידיד ישראל, הרבני החשוב המפורסם לשבח ותפארה
מי כמוהו העושה והמעשה במסייע לכל קדשי קהלתנו המעטירה
המקום עלמות של תורה ותפלה, מרים קון הדעה ויראה טהורה
מאראלים ותרשישים זר"ע קד"ש מחצבתו, מנציח שמם הק לזכרה
שוקד על דלתי התורה אשרי לו, מחייב את הבעה"ב בלימוד התורה
הז והדר תשזה עליו בעמדו לימין מוסדותינו הק בארה"ק בעז וגבורה

מוסדות יטב לב בארה"ק

יחושלים
בני ברק

פאר הנדיבים, בפעולתנו הנשגבים, וממצדיקי הרבים, מפאאר בשער בת רבים

ש"ל מ"ה משה הלוי קלאגסברוין הי"ד

מראשי בהרמ"ד אהל פנא דקאל יט"ל קרית יואל יצ"ו

לרגל יום שמחת לבו באירוסיו נכדתו החשובה שתחי

בת בנו החשוב ומפואר, מוכתר בכל תואר, ידיד ח' ישכון לבטח בהרחבה,
כי ידיו רב לו בתחזוקת מוסדותינו הק ברוח נדיבה, כשית

מוה"ד ידידי קלאגסברוין הי"ד

אביו בעיר מאנסי יצ"ו

עביד התזת טולכה, אשרי שלו ככה זכת
כמר **יעקב מארקאוויטש** גי"ו
משושבי יחא מוסדותנו הק בעיר ה שמה,
ותלמיד שיעבתנו הק בקרית יואל
כן ידידנו הרבני החשוב והמפואר, ידיו ובר או"ו, נשוא פנים מאד נמלא,
מוה"ד שלמה הי"ו
מבכרי ק"ל שיתעו בבני ברק יצ"ו

בורא עולם בקניו, השלם זה הבניו, מגדל נאה לפי עניו

ה' הטוב ישפע עליך חנא חסדא ורחמי וכל מלי דמיטב שמחה ואורה
לחון אותך ברב נחת דקדושה מבית הזה בהבנותו ומכל יוצ"ח לתפארה
ובית הלוי נעיונות יזמרו שיוכה להמשיך בפעליו המרובים זה שכרה
י"ד שכימי צאתנו מארץ מצרים יראנו נפלאות בימים האלה במהרה

המברכים בהוקרה והערצה למען שמו באהבה
הנהלת המוסדות בארה"ב

קול תפילה

אמרות קודש בענייני תפילה נאמרים על פרשת השבוע ערובים וסדורים

גודל כוח דיבורו של אדם

אדם כי יקריב מכם וגו'. פי האדם ההולך בדרכיו ואין לו שום התקרבות לה' ברוך הוא יקח לו ראי' מן הבהמה שנעש' הקדש להקרבה על פי דיבורו של האדם שאמר הרי זו עולה ונעשית קודש קדשים רק על ידי דיבורו והבל פיו של האדם עלי' ואף על פי שהבהמה עצמה לא נשתנית והיא כמו שהיתה. אך הדבור שמוציא האדם הוא קודש קדשים והוא שחל על הבהמה והקדישה אם כן יראה האדם גדול הקדוש אשר בו. ומה עוד קל וחומר הדבור של תורה ותפילה לפני השם יתברך. וזה פירוש אדם כי יקריב מכם שרוצה להתקרב לה' מן הבהמה יבין מעצמו שחל הקדושה עלי' על ידי דיבור פיו. ובוזה תקריבו את קרבנכם כי די לו בהרוח ה' אשר בקרבו והוא משכן לו.

(מפארת שלמה)

עיי התפילה נקרא אדם

אדם כי יקריב מכם קרבן לה', יש לפרש עם דברי בוצינא קדישא הרב ר' דוב בער ממעורייטש ז"ל בספר מגיד דבריו ליעקב הנדפס על שמו באמרו ז"ל בפסוק לא תאכלו על הדם לא תאכלו קדם שתתפללו על דמכם, והנה לדבריהם ז"ל חסר תיבות הרבה במקרא ואמר ז"ל כי שם המין האנושי שנקרא אדם שורש השם הוא דם על שם רביעית דם שנפשו של אדם תלויה בו רק אות האל"ף נוספת לו על ידי התפלה שהיא דביקות לבווא ברוך הוא וברך שמו יעיוין שם היטב ותבין, וזהו מאמר הכתוב לא תאכלו על הדם בעת השם הוא רק דם ולא אדם, עד כאן דבריו פה קדוש, וזה ירומז בכתוב אדם רצה לומר שם אדם אימתי הוא, כי יקריב מכם קרבן לה' דהיינו תפלה שהוא במקום קרבן, וגם התקרבות נפשו לה' כאשר יורה שם תפלה לחיבור והתקרבות לידבק בה' נפתולי אלקים נפתלתי אז יקרא שמו אדם והבן נראה לי.

(נועם מגדים)

עיקר התפילה למען השכינה

קרבן ראשית תקריבו אתם לה'. יאמר דאיתא בזהר הקדוש, דבגלות המר הזה כביכול השכינה מרחפת עלינו כמ"ם סתומה, והוא סוד מ"ם סתומה. וצריך האדם שעיקר תפילתו ובקשתו יהיה למען השכינה ולקרבה לבעלה כנודע. וזהו מרומז בפסוק הזה קרבן ראשית, היינו עיקר וראשית מהעבודות, יהיה תקריבו 'אותם' לה', היינו לקרב אות מ"ם סתומה לה' לבעלה, ואז כשיהיה כוונתנו בעבודתינו רק למען השכינה, בוודאי יהיו נשמעות תפילתינו, ויהיה גאולה שלימה במהרה בימינו, אמן.

(מנשר זקן)

... וביתר ניתן לתמוה על אנשים שמחפשי' סגולות וקמיעות סגופים ותעניות לכפרת עוונותיהם וכדומה, ומוציאן עליהם כמה וכמה אלפים, כל אחד לפי עשרו והצטרכותו לענין. יותר טוב שיחזיקו כקביעות במצוות עניית "אמן יהא שמיה רבא" הבאה לידם בקלות ופסוגלת לכל הישועות לפרט ולכלל, ויזאו אחרים למצווה זו ויתעשקו בה תמיד, משא"כ אם מוציא מעותיו לטמיון על סגולות חיצוניות, שלא יועילו ולא יעליחו והוא מכלה כוחותיו לריק והמשכיל יתן על לבו!

כתבי החפץ חיים

איתא במסכת שבת (דף קי"ט): אמר ריש לקיש כל העונה אמן בכל כוחו (פי' רש"י בכל כוונתו) פתחין לו שערי גן עדן, והקשה הרה"ק רבי שלמה מקארלין ז"ע למה אמרו בלשון "פותחין" בלשון הוה, דמשמע דמיד שעונה אמן פותחין לו, הרי הוא עוד בעוה"ז, ואין שייך כאן שערי גן עדן, והל"ל "פתחו לו" בלשון עתיד, וע"כ פירש ר' שלמה'לע, ששערי הגן עדן היינו שערי תשובה, היינו שערי עניית איהש"ר יזכה לשוב בתשובה על עוונותיו, וזהו הגן עדן של עוה"ז, שיזכה להתקרב להש"ת, ע"כ. הרי בידיכם מפתחות שערי התשובה, וע"כ זהירו לענות כל האמנים בכל כוחכם וכוונתכם, שערי"ז תזכו לעשות תשובה, גם מי שצריך ישועה יכול להושע ע"י עניית אמן, כמו שסיפר בקונטרס כתבי שם. והנה מובא בפוסקים דאמן הוא "חוד גדול ונורא", כדאיתא בזוה"ק (תוספת ק"ח ע"א) דהוא בגופט' צ"א, כמנין שני שמות הו"ה ואדני", וע"כ בעניית אמן כראוי, יכול להושע בכל מיני ישועות ורפואות".

עבודת עבודה שיש"ק דף רט"ו

לעי"נ האשה החשובה

מרת **דבורה ב"ר שלמה יודא ע"ה**

דאסקאל

נלב"ע ח' אדר תש"ע

ת. נ. ג. ב. ה.

בעיצומם של ימי ערבי פסחם כאשר ישראל עם קדושים טרודים בהכנות האחרונות לקראת חג הפתח המתקרב ובא. הגיע לעונתו כל זעקה ושברה מאחיו בשרנו וחסידים בקרב קהל יטב לב ב"ב אשר הלחין זו הדחק שורר בבתינו ואין הפריטה מצויה בידם לכלכל את ההוצאות ש"ן חג הפסח.

ואם כי בעבר ידעו זאת רק בתי עניים, הרי עתה לדאבוניו השפיע מצב הכלכלה גם על בתי הבע"ה הנכבדים ל"ע, ובעוה"ר הגיע מים עד נפש כי אלו שבשנה העבר זכו להיות מהמסייעים הנפכה בשנה זו לצרכים ממש ה", ואם לא נבוא בעזרתם לתת עתה לא יכלו לערוך את חג הפסח ח"ו.

לכן החלטנו לערוך

מסיבת

כל דכפיו ייתי ויכול

לטובת קמחא דפסחא ידי חסד שע"י מפעל החסד ידי משה לצדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים

למען נוכל לשלוח להם סכום שיש בו ממש כדי לסייעם בעריכת חג הפסח כראוי וכיאות

ובכן הננו בזה בקריאה נרגשת ודחופה אל כל ידידנו ומכירינו רחמים בני רחמים לבוא ולהשתתף בבנין ובממון

כל היום מן הבוקר עד הערב

לטובת הקמחא דפסחא ידי חסד

שאנו עורכים ביום א' פרשת ויקרא הבעל"ט

משעה 7:00 בבוקר עד 1:00 בצהריים - ומשעה 6:00 עד חצות הלילה

ב"אוהל החסד"

שהוקם להמסיבה על ידי ביהמ"ד המפואר דקהל יטב לב דסאטמאר 13 הופער סט.

ומכאן הקריאה יוצאת אל כל אנשי שלומינו אחים לדעה אנא! התעוררו נא להא בעזרת ה' בבורים, כי איכזה נכלל לנשת לחג הפתח כאשר אחינו בני ארה"ק אין ידם משגת לאריכת החג, הבה נתאסף ברוח נדיבה להמציא להם רוחה בעת צר. ובזכות החזקת בתי בני ישראל באה"ק נזכה עוד השתא לאכול שם מן הזבחים ומן הפסחים בביאת גוא"צ ומלכנו מרן שליט"א בראשינו בב"א.

ידידכם המחכה לקבל פניכם בשלום:

- חיים אליעזר גראס • יצחק אייזיק וויזעל • דוד שמעון פראמאוויטש • שלום אליעזר פרענקל גזבר הקהלה • יואל קויפמאן - משמש • ברוך מרדכי דרעזנער • משה גדלי פאלאטשעק • יואל וואלף שווארטן • יצחק בער ווירצבערגער • מרדכי יונה וויעדער

דער גראפיסט 718.710.4966

התאחדות נרגשות

שבת בשבתו

אמרות קודש בעניני שבת נאמרים על פרשת השבוע ערוכים וסדורים

פגם החטא ותיקונו ע"י שבת

ויקרא אל משה, הא' דויקרא זעירא ונשאר ויק"ר ע"ד שכתוב בספרי עה"פ אם הכהן המשיח יחטא לאשמת העם דהנה הצדיק מקושר עם בני דורו וכשהם עושים עבירות מביאין גם כן בהצדיק פגם ומקריין אותו מהתלהבותו בעבודתו ית"ש ולכן כתיב לך רד כי שחת עמך וא"ג גם כן יש פגם וזהו הוא באמת לטובת הדור כי הצדיק כשרואה כן עושה תשובה כי רואה שיש בו פגם ונתקרב מהתלהבות בעבודתו ית"ש וע"י חזרתו בתשובה וחרטה מעורר ג"כ בלבוב בני דורו ע"י התקשרותו עם בני דורו כנ"ל ומחזיר את כולם בתשובה וז"ש אם הכהן המשיח יחטא הטעם לזה הוא לאשמת העם ע"ז הביאו בו פגם שחטא הוא והנה בספר זה כתובים פרשיות הקרבנות לתקן הפגמים מהחטאים, וכל זמן שלא תקנו עדיין מביאים פגם בצדיק הדור, וז"ש ויקרא אל משה הא' זעירא ונשאר ויק"ר לשון קרירות כמו אשר קרן בדרך וכן כאן ויקר הביאו קרירות אל משה צדיק הדור ע"י החטאים ע"ד לך רד כי שחת עמך ולכן אמר הכתוב שיביאו קרבנות ויתוקן כל הפגמים ויושפע עליהם כל שפע טוב. והנה ע"י שמירת שבת קודש נתקן ג"כ כל הפגמים והו שאחז"ל ברכת ה' הוא תעשירי (משלי יד כ"ב) זהו ברכת שבת ואמר אח"כ ולא יוסיף עצב עמה [עצ"ב] ר"ת ע"ז צ'אן ב'קן שהם הקרבנות ממין בהמות וכששומר שבת נחשב כהקרבנות עז צאן ובקר.

הצדיקים יש להם מנוחה בשבת

ונפש כי תקריב מנוחה וגו', איתא במדרש ר"י פתח טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח ארחב"א טוב מלא כף נחת זה יום השבת ממלא חפנים עמל ורעות רוח אלו ו' ימי המעשה, פ' דהנה הצדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב ובשבת יש להם מנוחה, וגם אנו מתפללין שתשאר המנוחה הזאת, והפ' הוא כך צדיקים אין להם מנוחה מדברים שהוא רוצה ואין לו, אבל שבת הוא משבית לכל דבר זה יש להם, וזה למעלה ממנוחת עוה"ז ועוה"ב, והנה ששת ימי המעשה הם ג"כ ימים שהש"י ברא אותם לעבוד אותם בהם מ"מ לגבי שבת הם נקראים עמל ורעות רוח שהם כמו מנוחה עוה"ז ועוה"ב.

בשבת יכולים לעשות חשבון הנפש לכל השבוע

ונסלה לו על אחת מכל אשר יעשה לאשמה בה, אבי הרה"ק ז"ל אמר בשם צדיקים כי לאשמה"ה ב"ה הוא ר"ת ל"אל אשר ש'בת מ"כל ה'מעשים ב'יום ה'שביעי, כוונת הענין עפ"י מוחז"ל (ביצה טז.) כיון ששבת ווי אבדה נפש, הענין בשם צדיקי אמת בכוונת המאמר הוא, כי בעת שהאדם טרוד במלאכתו אינו מרגיש עד כמה הוא עיף וגופו חלש, ורק אחרי שנח מעבודתו המגיעת אז מתחיל להרגיש שאין בו כח, ואותו דבר באיש יהודי שכל השבוע הוא טרוד ומבולבל, אינו יודע בעצמו איפה הוא בעולם, ולשית חשבון הנפש, ורק כשכא שבת ובא אל המנוחה עושה חשבון חשבון הנפש, רואה כי ווי אבדה נפש, שמבשרך השבוע אבד את נפשו ע"י מעשיו ועצם עשית החשבון הוא

טובה גדולה בעדו, שלא ישוב לכסלה, והי' זהיר מכאן ולהבא כמאמר העולם כי חשבון הוא חצי סלוק, וזהו כוונת המאמר ל"אל אשר ש'בת מ"כל ה'מעשים ב'יום ה'שביעי, הר"ת הוא לאשמה"ה ב"ה, שע"י שמרגיש את אשמתו בימי המעשה בזה נכנס ליום השביעי.

ענין קריאת פרשות הקרבנות קודם פסח

יש לשום לב על זה שלעולם מתחילין ספר ויקרא קודם לפסח בשנה פשוטה. גם שמעתי מהרב הקדוש רבינו מנחם מענדיל זצוק"ל מרימאנוב שהמנהג היה מקדם כשסיים הקורא לקרות פרשת ויקרא שמסיימת "לאשמה בה", היו הקהל עונין אחריו ל"אל אשר ש'בת מ"כל ה'מעשים ב'יום ה'שביעי, שהוא ראשי תיבות לאשמה בה, וזה צריך למודעי מה ענין רמז זה לסיום פרשת ויקרא. ונראה לומר בכל זה כי הנה אחז"ל עה"פ משכו וקחו לכם צאן משכו יידיכם מן העו"ז שישראל בהיותם במצרים היו עו"ז, וכשהגיע עת גאולתם הזהירם השי"ת שישובו בתשובה על עון עו"ז שבידם ועל ידי זה יגאלו. וידוע מאמר חז"ל שבכל עבירות אין המחשבה מצטרפת למעשה חוץ מעו"ז, נמצא שהיו ישראל צריכין לשוב ולתקן את אשר עוותו במחשבה ובמעשה. והעיקר תיקון לעון עו"ז הוא שמירת שבת כהלכתו כמו שאמרו חז"ל כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עו"ז כדור אנוש מוחלין לו. והנה השבת נקראת שבת מלכתא שהיא בחינת מדת מלכות, ולכן בשבת מצוה לומר שירות ותשבחות יותר מכל ימי השבוע מפני שהמלכות נקראת פה כידוע. ושבת הגדול הוא מסטרא דבינה יובל הגדול כידוע, ועל כן הזהירם משה פרשת משכו וקחו לכם וגו' מראש חדש ואילך כדי שיתקנו באותן השני שבתות שיש להם עדיין קודם פסח עון עו"ז שבידם שהתיקון לעו"ז הוא שבת כדלעיל. ובשבת ראשון תקנו עון המעשה שהשבת הוא בחינת מלכות פה כדלעיל ועקימת שפתיו הוי מעשה שמה שאומר שירות ותשבחות בשבת בדחילו ורחימו הוא מכפר לו עון המעשה, ובשבת השני שהוא שבת הגדול מסטרא דבינה עולם המחשבה על ידיה תקנו מה שפגמו במחשבה. והנה בניסן נגאלו ובניסן עתידין להגאל, וכמו שאז יצאו ממצרים על ידי ששבו בתשובה ושתקנו מה שפגמו, כן לעתיד גם כן זמן תשובה לכל הוא לתקן פגם העוונות על ידי אותן השבתות. ועל כן מתחילין לקרות לעולם פרשת תורת כהנים קודם הפסח והסימן פקדו ופסחו מפני שהקרבנות מכפרין על המחשבה ועל המעשה כמאמר חז"ל שהעולה מכפרת על הרהור הלב, וקריאת הפרשה הוא במקום קרבן כאמור ונשלמה פרים שפתינו, וגאולת ישראל גם כן תלויה בתשובה שאם ישראל עושים תשובה מיד נגאלין ולכן מסיימת פרשת ויקרא בתיבות "לאשמה בה" שהוא נוטריקון ל"אל אשר ש'בת מ"כל ה'מעשים ב'יום ה'שביעי שכמו שהקרבנות מכפרין כן שמירת שבת גם כן מכפרת שכל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עוונותיו, וכשזוכה לשומר שבת כהלכתו נזכה לגאולה העתידה כמו שאמרו ז"ל אלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלין.

(מאור ושמש)

עמערזשענסי
קמחא דפסחא אפיעל

לשלם בפעם אחת שכירות לששה חדשים
לכל הלחם

פסח-תש"ע

פתח לנו שער בעת געילת שער

פסח איז שוין ביי די טיר ...

כייק מוזן רבינו הגה"ק שליט"א פארלאנגט אויסדרוקליך אז ביי
פסח זאלן אלע כלי קודש און אונזערע מוסדות
זיין גענצליך אויסגעאלט

ליידער האלטן מיר נאך זייער ווייט
פון האבן דעם גאנצן סכום!

אין די נאנטע טעג דארף נאך געשאפן ווערן שווערע
הונדערטער טויזענטער דאלארן!!!

שליסט זיך אן מיט לכה"פ \$180

לעשות רצון צדיק

שליסט איין אן מיט לכה"פ \$180 צום עמערזשענסי קאמפיין

רבש תמרים

**פנינים יקרים, מבאר הפרוה שרים,
רבותינו הקדושים עצי התמרים**

אדם כי יקריב מכם קרבן להי מן הבהמה. ההנה יש לומר בטעם הקרבנות עפ"י מה שכתב בעקידה דהירא מאלקים אין לו אלא יראה אחת מאחד ואין לו יראת הברואים ההוא מושל על הכל, אבל מי שאינו ירא אלקים יש לו כמה יראות נבל הברואים, וכשעובד אלקים מכניע כל הכוחות תחת הנשמה, משא"כ כשהוא נמשך אחר הבהמות, וא"כ ק"ו מה הכח של הברואים הנמצאים אצלו מושלים עליו מכשי"כ מה שהוא חוץ ממנו ע"כ, ועפ"י ענין הקרבן שבאע"ל שוגג ולא על המזיד, כי אם הוא מושלעל כח הבהמה שאצלו ובתוכו אז הבהמה שחוץ ממנו משועבדת לו ומוראו עליה, אבל במזיד הבהמה שבו כבר התגבר עליו ואיך הבהמה שחוץ ממנו תשמש לו, והיינו אדם כי יקריב מכם קרבן להי מן הבהמה, דהיינו שבהמותו ישעבד להן, והאך יבא לידי מדה זו, לזה אמר מן הבקר ומן הצאן תקריבו וגו'. **(ישמח משד)**

☆

ויקרא אל משה וגו' וי"ל עפ"י שפירשתי אמר השי"י לאברהם כי עתה ידעתי כי ירא אלקים אתה, על פי מה ששמעתי כי צדיק אחד אמר אפילו אם יאמר השי"י שהוא צדיק שודאי אמת הדבר אבל אינו בטוח ומאמין שהוא צדיק רק באותו רגע ממש, ולא ברגע שלאחריו כי אמרו ולא תאמן בעצמך וכו', וע"כ שאחז"ל המקדש את האשה על מנת שאני רשע אעפ"י שהיה צדיק מקודשת שמא ערער וכו' ע"כ, וז"ש לו השי"ת עתה ידעתי, היינו על רגע זו ידעתי כי ירא אלקים אתה, ולא

אי"ל רגע שאחריו, כי ברגע יכול להשתנות לגרועותא והידועה אינו מזדקק לבחירה לענין העתיד, וז"ש ויקרא אל משה בקריאה של חיבה, וכתב אי זעירא עאילו לא נכתב רק ויקר לשון מקרה, לומר שמשע עוד היה שפל ועניו ולא התגאה ע"יזכי היה הושב שאין זה רק במקרה באותו רגע, אבל ברגע שלאחריו היה נדמה לו כאילו וידבר הי אליו בלשון קשה. **(וייב לב)**

☆

אשר נשיא יחטא וגו' פירשיי אשרי הדור שהנשיא שלו יחטא, וי"ל לפי דברי אי"ח דלפי השקפה ראשונה העושה בסתר משוכח יותר מהעושה בגלוי, לפי שהעושה בסתר אינו עלול להתערב בו סינים ממלאכת החונף, והנה בדורו של נח שהיו רשעים לא הייאו שום התפארות בעבודת הי שהרי לא היי השוב בעיניהם כלל, ומי שהלך אז בדרך הטוב היי בודאי לשם שמים, וזשיה נח איש צדיק תמים היי היינו בשלימות, והמופת בדורותיו את האי התהלך נח, ולא היי אז התפארות וא"כ בדורותיו נדרש לשבת, אך אל"י וקץ בה בדורותיו לא היי מקום להתפארות והיחודמעשה לשמו ית' בזה הוא דבר קל, כמ"ש עייב דרשו ג"כ לגנאי דאילו היי בדורות של צדקים מי יודע אם לעת כזאת ג"כ היי ניצול ממהשבת פיגול בלי תערובות רע, כיון שבדור של צדקים יש מקום להתפארות בשעושה לפני בני אדם כדי שישבחוהו על מעשיו עייב, וזשיה אשר נשיא יחטא ועשה אחת מכל מצות ה', היינו שעשה מה שצוה ה', רק עשה אותו באופן אשר

לא תעשנה, היינו במחשבת דבר זר לשם ולתפארת לו ולא רק לשמו ית', ואז יבא קרבן ויכפר עליו, וז"ש אשרי הדור שהנשיא שלו יחטא, ר"ל אשר כן יחטא בזה שיש לו התפארות ממעשיו הטובים, א"כ הדור ראוי וכשרים דאל"כ אין שום התפארות במע"ט. **(עצי חיים)**

☆

ויקרא אל משה וידבר הי אליי ונראה על פי אמרם ז"ל הי הי אני היא קודם שיחטא ואני היא אחר שיחטא האדם ויעשה תשובה, והקשה הרא"ש למה צריך היא רחמים קודם שיחטא, ונראה על פי אמרם ז"ל יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו, מכואר מזה כי מבלעדי עזר אלקי אי אפשר לאדם לעמוד נגד היצח"ר כי חזק היא ממנו, אלא שבחסידי הבורא עליו היא תומך בידו לעמוד איתן במלחמתו נגד היצח"ר, ובהכי מתורצת שפיר קושיית הרא"ש דאף שקודם שיחטא האדם צריך היא למדת הרחמים שיוכל לעמוד ולהתגבר על היצר הצורר היא היצח"ר, אשר היא לו בעוכריו ורוחף אחריו בכל עת להכשילו, ובהי יבואר מה שהזכיר בתחלת פרשת הקרבנות וידבר הי אליו, שנתכוון הכתוב להורות כי יש דרך יש לפני האיש להתגבר על יצרו ולהנצלמעבירה, ושלא יאמר האדם כי דבר זה אינו בגדר המציאות שהרי לא יתכן שינצח האדם את היצח"ר הבער בקרבנו כמו אש, לזה הזכיר שמו המיוחד בתחלת הפרשה להודיע כי הי ברחמינו יסייע לו ללחום נגד יצרו, ולא יעזבנו בידו. **(דברי יוא"ל)**

עמערזשענסי קמחא דפסתא אפיעל

לשלם בפעם אחת שכירות לשהה חדשים
לכל הכלי קודש במוסדותינו יטב לב בארה"ק

פסח-תש"ע

וכסף משנייה קחו בידכם

וויל איך בעטן אלע עסקנים פון מוסדות יטב לב, אפילו אויב זיי האבן שוין ביי איינעם געבעטן געלט, זאלן זיי נאכאמאל גיין נאך געלט, און קיינעם נישט אויסלאזן... זען אז מען זאל קענען אויסצאלן פאר אלע איינגעשטעלמע אויפן יום טוב פסח

בקשת כ"ק מרן רבינו שליט"א
שושן פורים ה'תש"א

**שווערע הונדערטער מייזענטער דאלארן
דארף נאך געשאפן צו קענען אויספירן רצון קדשו**

רבינו שליט"א בעט איך:

**אפילו אויב איר האט שוין
געגעבן געט נאכאמאל!**

נאר אזוי וועלן מיר אייך קענען אויסצאלן פאר די כלי קודש ביז פסח!

לעשות רצון צדיק

שליסט איך אן מיט לכה"פ **\$180** צום עמערזשענסי קאמפיין

סיפורי צדיקים, בביאור הפסוקים המלאים זיו ונוגה מפיקים

בשפתי צדיקים

ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח

הרה"ק ר' יחיאל מאיר ממאגליצע ראה את אחד מחסידיו שאין הוא מתפלל עם הציבור כדבעי אלא סובב אל דרום והולך אל צפון אנה ואנה בבית המדרש, קרא אליו ושאלו מפני מה אין הוא עומד להתפלל, השיב לו שעדיין אין הוא מוכן לתפילה והוא מחכה להתעוררות, אמר לו הרה"ק הנ"ל בגמ' אמרינן תפילה במקום קרבן תיקנו, ובקרבנות נאמר "ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח" ודרשי' בגמ' אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, והוא הדין לגבי תפילה שהוא במקום קרבן שצריך האדם להביא אש גם מן ההדיוט ולא שיהא עומד ומצפה לאתערותא דלעילא בלבד.

(אור יקות)

איזהו מקומן של זבחים

מסופר על המגיד מקאזניץ זצוק"ל שבימי ילדותו שאל את רבו בעל למדו פרשת ויקרא בעניני הקרבנות, למה אלו הקרבנות שבאו לשם כפרת עונות חטאים ופשעים נאכלים רק "לפנים מן הקלעים" בתוך כותלי בית המקדש עצמו, ואילו הקרבנות הבאים בתור נדבה נאכלים בכל העיר ולא דווקא במקום הקודש, ואדרבה איפכא מסתברא שקרבנות נדבה שבעליהם מביאים מתוך רצון טוב ורוח נדיבה היו צריכים לאכול אותם דווקא במקום טהרה בתוך ביהמ"ק כיון שבא ממקור טהור ומתוך לב טהור, ומאידך גיסא קרבנות כפרה שבאים מחמת חטאים ופשעים אותם לא היו צריכים להביאם אל הקודש פנימה אלא לאכול אותם ברחובה של עיר, המלמד לא מצא תשובה לקושייתו, והילד ענה ואמר בשמחה כמדומני שמצאתי תשובה שמי שחטא ואשם בעבירות שבין אדם למקום או בין אדם לחבירו דוקא אותו ואת קרבנו צריכים להכניס במקום הקודש, שמכיון שטומאה רצוצה בתוך גופו, ונשמתו נפגמה מגודל החטא הרי אם ילך ברחובות העיר יסתאב עוד יותר, ומשום זה צריכים להכנסו "לפנים מן הקלעים" לתוך אויר של קדושה וטהרה, אמנם מי שנפשו זכה ונקיה מכל פגם ולבבו הטהור נדבו להביא קרבן נדבה לה' הוא אינו זקוק דווקא למקום הקדוש והוא יכול להמצא ולאכול את קרבנות בכל מקום בלי כל חשש מכיון שנשמת בהירה וטהורה.

(אמרי קודש)

וכל דם לא תאכלו

באחת מערי מזרח אירופה העלילו הגויים על יהודי העיר עלילת דם שהנוצרים טענו שהיהודים רצחו נער נוצרי כדי להשתמש בדם לאפיית המצות, הזמינו את רב העיר למשפט שישוּב על תביעת הנוצרים, שאל הרב את השופטים: האם מותר לי להזמין לכאן אשה אחת מהנשים העבריות העוברות ברחוב, כשנתנו לו רשות הלכו בחוץ וביקשו

מאשה אחת להכנס אל אולם בית המשפט הושיט לה הרב ביצה ואמר לה: אנה טגני לי את הביצה כי רעה אני וברצוני לאכול, מיהרה האשה לשבור את קליפת הביצה ובטרם תשפוך את תוכנה למחבת בדקה היטב את הביצה, שמא יש עליה כתם של דם, שאלה הרב לעיני השופטים הגויים: מדוע את מתבוננת כל כך בביצה, סחה האשה לפי תומה כדי לבדוק אם אין בה חלילה דם שהתורה אסרה לנו לאכול אפילו טיפה קטנה של דם, תשובה תמימה זו הוכיחה להשופטים כי היהודים חפים מפשע ועי"ז ניצלו מעלילות הדם לזמן מרובה.

(זכרון צדיקים)

נפש כי תשבע להרע או להיטיב

מסופר על הגאון ר' מרדכי בנעט שהי' מסתגף בתעניות וצומות פעם נכנס הרה"ק ר' אלימלך מליזענסק לבית מדרשו של הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג ומצא את תלמידו ר' מרדכי בנעט יושב ועוסק בתורה והכיר בו שחזותו מוכיח עליו שהוא בעל מסגף אמר לו הרה"ק ר' אלימלך עליך אמר קרא "חכמים המה להרע, ולהטיב לא ידעו" נבהל ר' מרדכי לשמוע כך והלך לרבו הרה"ק ר' שמעלקא מניקלשבורג ושפך לפניו את צערו, ענה לו רבו: כוונת הרה"ק ר' אלימלך כך הוא על הפסוק "נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב" מפרש רש"י "להרע" לעצמו, או "להיטיב" לעצמו כגון אוכל ולא אוכל, וזהו גם כוונת הנביא באמרו "חכמים המה להרע" דהיינו חכמים הם האנשים לסגף את עצמם ולא לאכול ועי"ז לעבוד את ה' אבל "להיטיב לא ידעו" שאינם יודעים שביכולתם גם ע"י אכילה ושתי' ליהנות בקדושה מן החיים שזהו יותר חשוב כלפי שמיא.

(שיח שרפי קודש)

וקמץ הכהן ממנה

בעת נישואי הרה"ק ר' אלעזר הכהן מסאכאשטוב זי"ע עם בתו של הגאון רבי עקיבא אייגער זי"ע, באמצע החתונה הגיע שליח עם טעלעגראם למסור להחתן מאת רבו הרה"ק ר' מנחם מענדל מקאצק זי"ע, והיה כתוב בה "וקמץ ממנה הכהן", וכל העם הנאספים לא ידעו לפרש חידה סתומה זו, עד שהראוהו לחתן ומיד הבין פשר הדברים ושמח שמחה גדולה על שזכה לברכה כה גדולה, והסביר עומק כוונת רבו שכוון לדברי הגמ' (ברכות ת) במערבא כי נסיב אינש איתתא אמרי ליה הכי, מצא או מוצא, מצא דכתיב (משלי יח, כב) מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה', מוצא דכתיב (קהלת ז, כו) ומוצא אני מר ממות את האשה, עיי"ש, והחילוק בין מצא למוצא החוץ ש"מצא" נקוד קמץ תחת המ"ם, ו"מוצא" נקוד חולם, וזה היה כוונת רבו שיהיה ו"קמץ" הכהן, דהיינו שהחתן שהוא כהן יזכה ל"מצא" בקמץ, דהיינו מצא אשה מצא טוב.

(ספרן של צדיקים)

הזפינו!

יצא לאור עולם הספר אשר רבים חיכו לאורו וכבר ספו ותמוז מן השוק זה כמה שנים ועכשיו זכינו להדפיסו אידרא

ספר

עצי חיים

ב' חלקים על התורה ועל מועדים

מסודר מחדש באותיות מאירות

מראי מקומות עם מפתחות וליקוטים חדשים מתורתו של מרן רבינו זצללה"ה שלא ראו עדיין אור הדפוס

מכירה הראשית אצל המו"ל הרב שלום אליעזר טייטלבוים

יהא ניתן להשיג בחניות הספרים ובבתי מדרשינו ומו"ס ב"פ ק"י בשבוע הבא

קחו ברכה אל תוך בתיכם!

פרפראות לחכמה

מאמרים נחמדים, ע"ד דרוש מיוסדים, כפתור ופרח משוקדים

ובהמה אין לה, וה' שונא גיאות, ג' משום דאלוקים יבש את הנרדף ובהמה נרדף, והנה לעתיד לבוא כתיב (ישעי' י"א ו') אריה כבקר יאכל תבן באבוס אחד ונער קטן נוהג בהם, ולי"מ יהי' בנמצא גם חיות וגם שלום יהי' בין בהמה לחיה, ולמה יהיו מקריבין או רק מבהמות, ועל כרחק הטעם משום גסות הרוח, ולפי"ז יתבאר הפסוק (התלים נ"א י"ט) "זבחי אלוקים רוח נשברה" דקרבתות הוא רק מבהמה מטעם דהם רוח נשברה ומוכח מזה דלב נשבר ונדכה אלוקים לא תבוז, ואל תאמר דלכך מקריבים רק בהמות משום ב' טעמים האחרים, ע"ז קאמר "הטיבה ברצונך את ציון וכו' או תחפוץ זבחי צדק" ואו לא יהיו נרדפים וגם חיות יהיו בנמצא, ואפילו הכי "אז יעלו על מובדך פרים" דייקא וע"כ דהטעם הוא משום זבחי אלוקים רוח נשברה.

(עדות ביהוסף)

☆

זכר תמים יקריבנו אל פתח אוהל מועד יקריב אותו לרצונו, וי"ל דאי במדרש (ויקרא נ"ה פ"ג) מעשה בשור אחד שמשכוהו לקרב ולא נמשך ואח"כ הוציאו מחט ממנו ונתברר שהי' בעל מוס, וז"ש הכתוב וזכר תמים" וקשה איך נדע דילמא יו של מוס בפנימיות לזה אמר יקריבנו אל פתח אוהל מועד לרצונו דייקא דהיינו דכאשר ילך מרצונו אל פתח אוהל מועד נדע שאין בו מוס. (דרוש שמואל)

☆

בכל הפרשה כתיב בני אהרן הכהנים מלבד בכיעור עצים דכתיב ביה בני אהרן כההן, על כן לולא דמסתפינא הייתי אומר דבר חדש והי' יסלח אם הוא שלא כהוגן ח"ו, דהנה רבותינו ז"ל פליגי אי נתכהן פנחס עד שלא הרג לזמרי או לא, וקשה בעיני שיהיה פנחס משמש כלוי כל הארבעים שנה, לכן נראה דנהי שלא היה כהן גמור לגבי לזרוק הדם ולהקטיר, אעפ"כ את הצתת האליהו ועריכת האש היה עושה ועובד ע"י תוס' ישנים יומא כד: ברה"ה הצתת אליהו וכו' דע"כ א"פ אין זר חייב עליהו. וא"כ אתי שפיר דבכל העבודות כתב בני אהרן הכהנים, דהיינו בני אהרן שהם עצמם כהנים, לאפוקי בני אהרן שאינם כהנים כגון פנחס ובנו שהי' לא נתכהן עדיין, אבל בכיעור העצים כתיב בני אהרן כההן מוסב על אהרן שהוא כהן ובנו אפילו פנחס יבערו אש על המזבח.

☆

והשיב את הגזילה אשר גזל. שנינו הגזול את חברו שוה פרוטה ונשבע לו יוליכנו אחריו אפילו למדי, ויש להבין למה נקט התנא דוקא מדי ולא מדינה אחרת, ואם שרחוק היה לו לומר אפילו לסוף העולם מחויב לילך בכדי להחזיר את הגזילה, וכן מצענו קידשה בתמרה אפילו עומר כור תמרים מקודשת שמה שוה פרוטה במדי, שוב נקט מדינת מדי והלא דבר הוא, וי"ל דהנה הכתוב אומר הנני מעיר עליהם את מדי אשר כסף לא יחשבו וזהב לא יחפצו בו, הרי שבמדי לא נחשב פרוטה למאומה מחמת שיש להם כסף וזהב הרבה מאוד שבתמרה אפשר לקבל פרוטה, ולפיכך אמר בגזילה יוליכנו אחריו אפי' למדי, דאף על פי שהכסף אינו נחשב שם צריך להוליק אחריו את הגזילה אפילו למדי.

ויקרא אל משה. ויקרא באל"ף זעירא, ואיתא בבעה"ש שזה מורה על גדול ענותנותו של משה רבינו ע"ה, וי"ל דהנה תיבת ויקרא בלא אל"ף היא ויקר, שהוא רמו לתפילין כמ"ש רז"ל ליהודים היתה אורה וגו' ויקר ויקר אלו תפילין, וכה"א ודברים כ"ה ט' וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עלך ויראו ממך, ותניא ר' אליעזר הגדול אומר אלו תפילין שבראש והנה אמרו חז"ל בפסוק וראית את אחורי מלמד שהראה הקב"ה למשה קשר של תפילין. וזהו הענין שרמו באל"ף זעירא לומר שאע"פ שמשא זכה להתגלות גדולה כזו שהראה לו הקב"ה קשר של תפילין ויקר החזיק את עצמו בענוה יתירה אל"ף (הגה"ק מהרי"ד מבעלזא ז"ע)

☆

אדם כי יקריב מכם קרבן לה' וכו' ונל"פ דהנה כל ישראל ערבים זה לזה ואם אחד מ ישראל חטא יגיע העונש עי"ז לכלל ישראל ולפי"ז כשיחזור בתשובה ויביא כפרתו קרבן לה' אין הקרבן בא לו לבדו אלא על כל ישראל להצילם מן העונש, והנה ערבות לא הוי רק על חטאים הנגלים אבל לא על הנסתרות כמאמ"כ נהנסתרות לה' אלוקינו והנגלות לנו ולבנינו, שרק על הנגלות אנו ערבים (ועי' סנהדרין מ"ג) ואיתא במדרש לעולם אין עולה באה אלא על הרהור הלב, ולפי"ז המביא קרבן עולה מביאו רק בשבילו כיון דעולה באה על הרהור הלב שהוא מן הנסתרות דלא שייך בהם ערבות, משא"כ בשאר קרבנות מביאו בשביל כלל ישראל, ולפי"ז מדויק לשון הכתוב "אדם כי יקריב מכם קרבן, דהיינו אדם מ ישראל רק לו אלא הרי זה כקרבן כולכם משום ערבות, אבל "אם עולה" שהוא מביא עולה הבאה על הרהור הלב או אין זה אלא "קרבנו" לה' שזה רק בשבילו דלא שייך ערבות דהנסתרות לה' אלוקינו. (דברי מהרי"א)

☆

אדם כי יקריב מכם וכו' ברש"י אי בקרבנות נדבה דיבר הענין, אדם למה נאמר מה אדם הראשון לא הקריב מן הגזול וכו' וצ"ב להבין סמיכות ב' מאמרי רש"י והנל"פ עפ"י מ"מ דאי בגמ', אתם קרוים אדם ואין אומות העולם קרוין אדם, וא"כ לא ה' קשה לרש"י מקודם למה נאמר אדם דהי' יכול לומר דא למעט אהו"ע, אבל עכשו שפירש"י בקרבנות נדבה דיבר ה' קי"ל דנכרים נודדים נודדים ונדבות כישראל וא"כ שפיר קשה למה נאמר אדם דליכא לממר כנ"ל וע"כ דבא למעט את הגזל.

☆

ובדרך מוסר יל"פ עפ"י מ"מ דאי בגמ' (נדרים י"ג) שלא יאמר אדם לה' עולה אלא עולה לה', שמה ימות קודם שיגמר דבריו ונמצא מוציא ש"ש לבטלה, וז"ש "אדם" בן אדם ראה כי אדם אתה יסודו מעפר וסופו לעפר, והראי "כי יקריב" כשעולה על דעתך להקריב צריך אתה לומר "קרבן לה'" ולא לה' קרבן, מחמת שהחיות אינו בידך ואולי לא תספיק לגמור תיבת קרבן.

☆

מן הבהמה, י"ל דיש ג' טעמים למה לא מקריבים מן החיה, א', דלא הטיחו ה' לצאת בכיעור ובהמה הוא בנמצא, ב' לחיה יש גיאיות

ענינים נפלאים, בסוגיות ובפסולים, שמקורותיהם בפרשת השבוע נמצאים

ודרשת והקרת

בענין קרבנו ולא הגזול

קרא דאם גזל קרבן מגוי דפסול לקרבן, וע"כ בעי קרבנו.

ולפי"ד החת"ס מתורץ דקרבנו לא הוי כדינא דלכס, ומצד דינא דקרבנו עיקר העיכוב שלא יהי רשות אחרים עליו, וע"כ ה"ה דגזול קרבן מעכו"ם כשר להקרבה, מדלא בעינן שיהי' לכס.

☆

והכלי חמדה מביא רא' לדברי החת"ס סופר מדברי התרגום שיר השירים (א, יד) עה"פ דודי לי בכרמי עין גדי, ומתרגם שנסכו נסכים מכרמי עין גדי, מה שלקחו מן העכו"ם בעל כרחך, ולכאור' תקשי דכיוון דהוי גזל עכו"ם לא הוי לכס וא"כ האיך הקריבו הלא דרשי' קרבנו ולא הגזול, ולפי"ד החת"ס אתי שפיר דכיוון דקרבנו העיקר שלא יהי' רשות אחרים עליה, וכיון דגזול עכו"ם מותר דהיינו שאין להעכו"ם בעלות עוד עליהן, א"כ אפי' דלא הוי לכס, אעפ"כ כשר להקרבה.

☆

והכלי חמדה הקשה על חידושו של הח"ס מדברי רש"י בפרשתן שכ' דילפי' מאדה"ר שאף הוא לא הקריב מן הגזול כי הי' שלו וכו' ולכאורה אם ילפי' מאדה"ר נימא דבעי' שיהי' שלו דווקא וגזל עכו"ם יפסל להקרבה מדאדה"ר לא הקריב מה שגזול מעכו"ם.

ותירץ דלכאור' תיקשי אמאי בעי' קרא דקרבנו ולא הגזול דהי כבר ילפי' מאדם כי יקריב וכדפירשי' כמו אדם הראשון שהקריב שלו ולא מן הגזול, אלא אפ"ל דמאדם ילפי' רק שאסור להקריב מן הגזול, אבל שהקרבן נפסל עיד"ז לא ידעינן מאדם ע"כ בעי' קרא דקרבנו ולא הגזול דהקרבן נפסל, וא"כ י"ל דמקרבנו ילפי' דייקא ולא הגזול דהיינו שרשות אחרים מעכב עליו, משא"כ גזל עכו"ם מותר דאין רשות אחרים מעכב עליו, וא"כ אתי שפיר דהרי לא ילפי' מאדם אלא מקרבנו שפסול להקרבה.

בפרשתן (ויקרא א. ב) אדם כי יקריב מכם קרבן לה', ידוע חידושו של מרן החת"ס בתשו' (אורח סי' ק"פ) שחידש שהדין קרבנו ולא הגזול אינו דומה לדינא דלכס ולא הגזול, דלכס בעינן שיהי' ממש שלו, משא"כ על פי דינא דקרבנו אינו צריך שיהי' שלו, אלא העיקר שלא יהי' רשות אחרים עליה ואז כשר לקרבן, ועל כן כשר להקרבה גם קרבן של איסורי הנאה, ולכן גזל עכו"ם למ"ד דגזול עכו"ם מותר הכי נמי דמותר להקרבה דהוי בכלל קרבנו, אע"פ דאינו בכלל לכס.

ובזה מתרץ ד' התוס' שמסתפק בבהמת עיר הנדחת בעבר והקריבה אם הקרבן כשר, ותמיהו על התוס' דהאיך קס"ד שהקרבן יוכשר ויעלה לרצון הרי הוא אסור בהנאה והוי אינו שלו, ולפי"ד המובאין מבאר שפיר דלא בעי' בקרבנו שיהי' שלו, אלא עיקר הקפידא שלא יהי' רשות אחרים עליו, וע"כ חל על בהמת עיר הנדחת נמי קדושת הגוף, עכתו"ד החת"ס סופר.

☆

ובכלי חמדה (בפרשתן סי' ב) מביא רא' לד' החת"ס מהא דדרשינן בגמ' מן הבקר להוציא את הטריפה, וקשה ל"ל קרא תיפוק לי' מדאין בו היתר אכילה לא חשיב שלו כדאמרי' בסוכה גבי אתרוג דמדאין בו היתר אכילה לא מיקרי לכס, וא"כ אמאי בעינן קרא מיוחד להוציא את הטריפה, ולפי"ד החת"ס יובן שפיר דהדין "דקרבנו" אינו דומה להדין של "לכס" ומצד דין קרבנו לא בעינן שיהי' בו היתר אכילה, אלא שלא יהי' של אחרים, וע"כ שפיר בעינן קרא לאפוקי טריפה.

☆

ועל פי חידושו של החת"ס מיישב א' מן האחרונים (מובא בכל"ח) ק' האחרונים הידועה על שיטת היראים שסבר שגזול עכו"ם אפי' למ"ד דמותר לא הוי בכלל לכס, והקשו האחרונים לשיטתו מאי הקשו בגמ' (ב"ק דף ס"ה) דקרבנו ולא הגזול ל"ל אילימא לפני יאוש ל"ל קרא פשיטא וכו' וקשה דילמא בעינן

ישראל שהבאנו לעיל דמשם אין ראי' דהתם מפאת דהם של גבוה הי' יכול להעמידם לגמרי בחזרה ברשות גבוה, משא"כ מה שאינו שלו מחמת איסור הנאה וכדומה, י"ל דאע"ג דאין רשות אחרים מעכב עליו, מ"מ לא יכול להקדישו דאין זה בגדר קרבנו וצ"ע.

☆

ובכלי חמדה מבאר בארוכה שדברי התוס' שמותר להקדיש אפי' איסור הנאה וכדו' דהעיקר דין קרבנו שלא יהי' רשות אחרים עליו, ואפי' אם אינו שלו, היינו דווקא בקדושת הגוף אבל בקדושת בדק הבית לא שייך דכל מה שמקדיש לבדק הבית הוא כדי שיהי' רוחא להקדש, אבל איסור הנאה שגם הקדש אינו יכול להשתמש בו לא שייך בו קדושת בדק הבית ואין ההקדש חל ואין בו מעילה, משא"כ בקדושת הגוף שעצם הדבר נתקדש להקריבו כגון מעיר הנדחת הרי אינו תליא ברווחא להקדש, ועיי"ש שדבריו בנויין ע"ד הנתידה"מ (בסי' כ"ח) ודבריו דברי חידוש.

☆

ועיין בתשו' יהודה יעלה או"ח (סי' קצ"ד) וכן בישועות יעקב (או"ח סי' י"א אות ב') שמבארים ד' היראים ונושאים ונותנים בו, ואכמ"ל.

ולא מיבעיא למ"ד כל מה דעביד רחמנא לא תעביד ואי עביד מהני פשיטא דהי' קס"ד מילפותא דאדם גרידא שאפי' שאסור להקריב מגול אבל אם עבר והקריב כשר, אלא אפי' למאן דסבר אי עביד לא מהני מודה עכ"פ בקדשים דבעי' שינה עליו הכתוב לעכב, וא"כ הכא דליכא קרא לעכב הוי אמינא דכשר ע"כ בעי' ילפותא דקרבנו.

ובחמדת ישראל (ויני ב"נ סי' ב') תירץ דהא דפירש"י מה אדה"ר לא הקריב מן הגזל "שהכל הי' שלו" אין פירושו שהכל הי' של אדה"ר דהרי לא הותר לו בשר לאכילה רק ירק עשב, אלא הפירוש שהכל הי' של הקב"ה, ומכח זה גופא אינו נקרא רשות אחרים מעכב עליו, דבוודאי זה שהוא של הקב"ה אינו סיבה לעכב שלא יוכל להקדישו כיוון דכל מה שיש לו בו נותן לגבוה ומה שאין לו ממילא שייך לגבוה, וכן איתא במפרשים שעל כן יכול הגזול להקנות חפץ הגזול להגולן אע"פ שהוא ברשות הגזולן, כיוון שמקנה את החלק שהוא שלו, וא"כ ה"ה אדה"ר, וא"כ לא קשה מאדה"ר דאדרבה משם גם' ראי' שהי' יכול להקריב, והעיקר שלא יהי' רשות אחרים עליו.

☆

ובכלי חמדה (בפרשתו) העיר על דבריו בחמדת

כסא דברכתא

בידידות ובהוקרה, אביע בזאת השורה, ברכת מזל טוב, וברכות לרוב, קדם בנינו האברך החשוב והנעלה, מופלג בכל מידה ומעלה, תורה יר"ש וחסידות אצלו כלולה, נחמד למטה ואהוב למעלה, מלמד מזמחה בעיהות מעלברזין אויסטראליע, יראתו קודמת לחכמתו, בפני ישרים תהילתו,

הר"ר פנחס יוחנן ראטער הי"ו

לרגל שמחתו בהולדת בנו בכורו נ"ו למזל טוב

ויהא רעוא מקמי שמיא, שתזכה לראות ולרוות ממנו רב תענוג ונחת דקדושה, במידה מרובה וגדושה, ואך טוב וחסד ירדפוך כל ימי חייו, וראה בנים לבניך כטוב אוות נפשך, אמן.

החיתום בשפחה רבה מריחוק מקום וקירוב לב

אבין אוהבך: **שמואל ראטער** פנייה ק' ירושת"ו

ג"א מצערפים לברכה, אחיק: יואל. יודא צבי. אלכסנדר יוסף חיים, אשר אנטישיל ארי'. שפעון בניעין ראטער עשה שמואל פארנעס. יואל רובין

לאדענט איין א "היימישן" אורח

צום סדר

אדאנק די שטיצע פון אנ"ש לטובת

קמחא דפסחא ידי חסד

שע"י מפעל החסד ידי משה
לצדקת רבי מאיר בעל הנס כולל עצי חיים

וועלן "אייערע געסט" אנ"ש אין ארה"ק
אי"ה באקומען די צרכי החג מיט הרחבה גדולה

ביי די מלוה מלכה
די וואך קענט איר אפקויפן דעם זכות פון

פאר בלויז \$180 צרכי החג

פאר א גאנצע משפחה

אדער די טיילווייזע זכותים

פאר \$100 אלע ירקות

פאר א משפחה

פאר \$54 פלייש חלוקה

פאר א משפחה

פאר \$26 גרעיפ דזשוס

פאר א משפחה

גורל

אויף א כוס של אליהו

סאר \$26 מיט מען אריין איין מאל און די גורל.
סאר \$54 מיט מען אריין 2 מאל און די גורל.
סאר \$100 מיט מען אריין 5 מאל און די גורל.
סאר \$180 מיט מען אריין 7 מאל און די גורל.

דערמיט וועלן מיר האבן א חלק פון די ירט פסח און די
שטיבער פון אונזער בירדער אין ארץ ישראל
ווי אנדערש וועלן מיר זאגן ביים סדר טאכט אין די הגדה די
ווערטער:
"כל דכפין ייתי ויכול... לשנה הבאה בארעא דישראל"

אלקא דמאיר עננו

מוצש"ק און קר"י און זונטאג און וויליאמסבורג

הלכות ודינים, מפסקי הראשונים והאחרונים, עם תוספת ביאורים וטעמים שונים

נערך ונסדר ע"י הרב יחיאל מזכל אברהם פרידמאן שליט"א

הוקים להורותם

כמה פרטי דינים בעניני ההבנות לפסח

סתימות, כתרים הקבועות בשינים

מי שיש לו בפיו סתימות, כתרים וכדו' העשויים ממתכת או שאר חומרים, ראוי להקפיד שלא לאכול חמץ רותח [מגון פשטידא מלאקשן, פיצה חמה] מכ"ד שעות קודם זמן איסור אכילת חמץ או עכ"פ כ"ד שעות קודם הפסח. (מחשש שמא יבלעו מהחמץ כשהוא חם אף שהוא כלי שני, או ע"י דבר גוש שדינו לחומרא ככלי ראשון).

ויש נוהגים בערב פסח שמדיחים הפה במים חמים מכלי שני במדת החוש שאפשר להכניס לפיו. ויש המהדרים שבמשך כל ימי הפסח אינם אוכלים ושותים רותחים שהיד סולדת בהם (ומעיקר הדין כתבו הפוסקים כמה ציורפים להקל בהם א) דאין רגילים לאכול מאכלים חמים כל כך, וגם בדרך כלל אוכלים מכלי שני אלא דיש לחוש למאכל גוש דמבליע אף בכלי שני ויותר, וכן לחוש להפוסקים דאוסרים אף כלי שני וגם אפשר דהם אינם בולעים כלל. וכ"כ בדרכי תשובה דאף דבשינים תותבות החמיר, עכ"ל לגבי הדבק שמנחים בשינים שא"א להחליפם ע"כ אנו סומכין שהוא נעשה מחומר שאינו בולע. ומשום החשש דיאכלו דבר חריף דינו דמפליט ע"י דוחקא דסכין יש שצדדו דאין לשינים דין סכין).

וכן מובא בהגדה דברי יואל שרבינו ז"ל הורה שלא יאכלו דברים חמים ביותר מעת לעת קודם הפסח וכן יזהרו שלא לאכול במשך החג דברים חמים שהיד סולדת בהם.

פלטה ליישור שינים (ברעסעס)

אלו שיש להם פלטה צריכים להקפיד ביותר להכשירם ושלא לאכול בהם חמץ כנ"ל, ומלבד זה יש לנקותם היטב דמזוי שם חמץ בען שאינם יוצאים בנקל.

שינים תותבות

אלו שיש להם שינים תותבות נוהגים להגעילם במים רותחים בכלי שני, ואם אפשר מה טוב להגעילם בעירוי מכלי ראשון היכא דליכא חשש קלקול. (בפוסקים האריכו בכל הג"ל. ולגבי דיני בשר בחלב יש כמה אחרונים שסוברים דליכא בהם חשש כלל דהם עשויים ממינים שאינם בולעים, וגם דהמאכלים החמים שאוכלים מהם הם כבר כלי שני, אלא דהרבה פוסקים אף הקילו לגבי בשר בחלב לגבי פסח החמירו דכתב בשו"ת מהרש"ם וכן מבואר בדרכי תשובה דבפסח חמור טפי. ועכ"פ כיון דיש בהם חשש קלקול אם יגעילם טראוי בכלי ראשון, לכן הקילו דדי בהגעלה בכלי שני, כן מסיק בשו"ת שבה"ל ח"ד סי' ע"ד).

ויש המהדרים שהיו להם שינים תותבות מיוחדות לפסח, וכן נהג רבינו וכן הורה לאחרים שיעשו לעצמם שינים מיוחדות, ואם אי אפשר צוה שיגעילו אותם ג' פעמים (דשמא נחשבים הם ככלי חרס. וכן כתב בדרכי תשובה דראוי לכל ירא שמים שיהא לו שינים מיוחדות לחג הפסח).

טבעות הנשים

טבעות הנשים יש לשפשם ולנקותם היטב כל החריצים שבהם, ומהראוי להגעילם אם אינם מתקלקלים. (דלפעמים הנשים עוסקות במאכלים חמים או לשות בצק וטבעותיהם בדיהן, ויש המחמירים שלא לעונדם בשעת אכילה ובשעת התעסקות בבישול ובפרט במאכלים חמים).

קול
מרכז המסעדות והמסעדות הישראליות

סאטמאר

מיסבינה • שינוי תורה •
דבות קודש • מודעות ועוד

718-305-6942 212-444-9899

1 קהילות אפטיילונגן 2 מודעות וחדשות
3 חוק-אפי' 4 דברות קודש 5 מסיבות
6 שיעורים ודרשות 7 חק וחור' 8 מערכת

718-504-2188 **ברוקלין**
845-537-6660 **קרית יואל**
845-694-4550 **מאנסי**
020-8002-9580 **לאנדאן**
0161-420-8878 **מאנטשעסטער**

צו סאטמארן | אדווערטייזן חוסט:
718.554.7549

718-305-6942 • 212-444-9899

תולדותיהם של צדיקים ומעשייהם הטובים של בעלי ההילולא אשר בשמותם נקובים

הילולא רצדיקיא

הגה"ק רבי ישעי' בן הגה"ק רבי אברהם הלוי זי"ע האראוויטץ בעמח"ס השל"ה הקדוש יומא דהילולא י"א ניסן (שפ"ו)

הגה"ק ר' ישעי' הלוי האראוויטץ זי"ע בעל השל"ה הקדוש נולד בשנת ש"ל בעיר לבוב (י"א בפראג, וי"א כפון) לאביו הגאון ר' אברהם תלמיד הרמ"א והמהרש"ל זצ"ל, בעמח"ס "חסד אברהם" ו"עמק הברכה" ועוד, בנו של הגה"ק ר' שבתאי שעפטיל בן ראש המשפחה המיוחסת ממשפחות המיוחסות שבישראל ה"ה ר' ישעי' הלוי (הראשון) האראוויטץ ז"ל, שהי' איש עתיר נכסין וקנה את הכפר האראוויטץ שלידי פראג, וע"ש אותו הכפר נקרא משפחת ר' ישעי' עד היום הזה.

שם גדולתו וגאונותו יצא בכל הארץ, עד שכבר מנערותו לא היתה קהילה חשובה ומפוארת שלא ביקשה מאתו לבוא לכהן פאר בעירם וז"ל של בנו הגה"ק ר' שעפטיל בהקדמת "ווי העמודים": בילדותו זכה למעלות גדולות, שנתקבל לאב"ד ולמורה צדק בקהילות גדולות וגלילות, ויש שכמו לסבול סבלות משא העם היה עכ"ל, ועיין בהקדמתו לספר השל"ה: כמעט בכל הגולה נתפשטו תלמידיו ורוב הגולה רובא דרובא התאוות תאוה לתורתו ולהנהגתו וקיבלו אותו עליהם לאב בית דין ולראש ישיבה... וקיבלו אותו עליהם כמה וכמה קהילות גדולות, ובאחרונה נתקבל בארבע קהילות שהן עטרתיהן של כל הקהילות, דהיינו ק"ק פרנקפורט וק"ק פראג וק"ק פוזנא וק"ק קראקא, עכ"ל, גם ה"י מכהן בעיירות דובנא, ובוואהלין שבמדינת רוסיא, ובעיר אוסטראה והגלילות. בסוף ימיו עלה לארה"ק והתיישב בעיה"ק צפת לאחמ"כ עלה לירושלים ונתמנה לאב"ד ירושלים, ומשם עבר להתגורר בטבר"י וישב שם עד יומו האחרון ביום י"א ניסן שנת שפ"ו ונטמן שם בעיה"ק טבר"י ליד קבר ר' יוחנן בן זכאי ותלמידיו.

עלייתו לאה"ק

כל ימיו ה"י משאת נפשו לעלות לארץ הקודש ולחונן עפרה, כמו שמביא באריכות בספרו של"ה הק"י (שער האתייות אות ק) ומביא שם את לשונו של החרדים: וצריך כל איש ישראל לחבב את ארץ ישראל ולבוא אליה מאפסי ארץ בתשוקה גדולה, כבן אל חיק אמו, עכ"ל, בשנת ש"פ ביום ד' באדר מתה עליו הרבנית, אז החליט בדעתו לעלות לארה"ק ולמלאות את משאת נפשו, את החלטתו העלים אף מבני משפחתו, כדי שלא יפצירו בו להישאר, ורק מפי אחרים נודע לבנו על נסיעתו, כמו שמביא בהקדמתו לספרו "ווי העמודים", ואמר לו: אבי אבי למה אתה עושה לי ככה להשליכני אחר גוף, השיב לו: מה אעשה לך, בני, גזירה היא מלפני... על כן בני חזור לאחורייך והניחני להוציא מחשבתי מכוח אל הפועל, ואתה תפוש באומנות אבותיך וחזק ואמץ בתורת משה, מאגרתו הארוכה ששלח לבניו שבה הוא מתאר באריכות את סדר נסיעתו לא"י ושהייתו שם בא"י, יודעים אנו את סדר זמנן נסיעתו, בשנת שפ"א עזב את פראג, ביום ח' אלול שנת שפ"א לפ"ק עלה על הספינה, בערב יום הכיפורים הגיע לטריפולי, בערב תג הסוכות הגיע לחלב, היא ארם צובא, ומשם נסע לדמשק, שם בדמשק ראה את כתיב ר' חיים ויטאל ז"ל אצל בנו של ר' חיים, והתפעל מזה מאד עד שכתב לרבי שמואל אב"ד פרמישלא "כי מיום נתנה התורה לא ה"י ספר כזה",

בהאגרת מביא דברים נפלאים מאד מה שראו עיניו, הוא מביא שה"י באור כשדים מקום שהושלך אברהם אבינו לכבשן האש, ויש שם נהרות עם דגים נפלאים, ואסור לנגוע בהם, משום כבודו של אברהם אבינו, יעיי"ש באריכות, שם בדמשק באו אליו שליחים מצפת ומירושלים, ששניהם רצו שיבוא לכהן בעירם, אבל הוא ה"י דעתו לירושלים כמו שכותב באגרת הנ"ל: לבי ה"י תמיד על ירושלים ת"ו, עכ"ל, "וביום ד' פרשת יצאקוד ואשתחזה לה' אלקי אדוני אברהם אשר הנחני בדרך אמת" באנו לצפת בשלום, ונפלתי לארץ ונשקתי את האבנים לקיים מה שנאמר כי רצו עבדיך את אבניו ואת עפרה יחוננוי", זמן קצר ישב בצפת, וביום שישי לסדר ויצא יעקב... ויפגע במקום, ב' כסלו הגיע לירושלים משאת נפשו.

בא"י הוסיף קדושה על קדושתו, וכה כותב (שער האתייות אות ק) "שנה אחת אחר בואי לירושלים עיה"ק טוב"ב, היא שנת השמיטה... ורבים מיושבי ארץ הקדושה רצו לפטור את עצמם מחמת הדוחק הגדול... ואני דנתי עם עצמי וחשבתי בלבי אני מחוייב לקיים יותר מהם, ואפילו למכור גלימא דעל כתפאי, כי יאמר לי הקב"ה למה באת ממקום שהיית פטור מזה ובאת למקום החיוב, ועתה במקום החיוב תעזוב המצוה הזו, מדוע באת לטמא את ארצי, בשלמא הדרים כבר שמה אין עונשם גדול כל כך, ועוד כל הנוסע לארץ הק"י נוסע בשביל לקדש את עצמו ולקיים המצוות אשר שמה", עכ"ל.

מרא דארעא ישראל

אם כי נתמנה לאב"ד ירושלים, והוא ה' אב"ד הראשון של הקהילה האשכנזית, אבל בעצם נתמנה בתוקף משרתו זו לנשיא כל ארץ הקודש, כלשונו של הב"ח בהסכמתו על סידור השל"ה "שערי שמים" וז"ל: ונתקבל לאב"ד וראש הישיבה בכל קהילות וגלילות ארץ ישראל, עכ"ל, בתור נשיא ארץ ישראל פעל גדולת ונצרות, הן בעניני הרוחניות שתקן תקנות גדולות, והן בעניני הגשמיות שדאג על עניות הגדולה ששרה באותו זמן שם, והקים קופות צדקות לצורך זה, אם כי ה' רב ונשיא לקהילת האשכנזים לא מנע ממנו להתרועע עם גדולי חכמי הספרדים, כמו שכותב בשער האותיות (אות ד) "והנה פה בירושלים עיר הקודש טוב"ב ה' רגיל אצלי חסיד גדול מחסידי עליון מהספרדים ואם היו נותנים לו כל חללי דעלמא לא ה' ח"ו מוציא מפיו דבר שאינו אמת בבירור", בצוואתו שחורה להדפיס את הסידור "שערי שמים" בדקדוק והאותיות והנקודות, הורה כמה פעמים להדפיס כמנהג הספרדים.

ביקש הצדיק לישוב בשלוה, אולם לא ארכו הימים עד שיסורי א"י תכפוהו, כאשר עלה לשלטון צורר היהודים הפחה מוחמד אבן פארוך, וביום השבת י"א אלול שפ"ה פרצו חייליו לבתי כנסיות ועצרו חמישה עשר מרבני וגדולי ירושלים ובראשם השל"ה הק', וביקש הרבה כסף לשחרורם, ואיים להרגם אם לא יביאו לו את הכסף אשר דורש, ורק לאחר מאמץ רב נפדה בסכום עצום, אך לא יכול להמשיך לשבת בירושלים והוכרח להסתתר מספר חודשים, עד שלבסוף נמלט לעי"ה קצפת ומשם עבר להתגורר בטבריה, ובטבריה קבע את מקום תפלתו בבית כנסת קדמון על שפת ימה של טבריה, אשר לפי המסורה התפלל בו האר"י ז"ל, שם בטבריה גר עד יומו האחרון עלי אדמות, לפני פטירת ציווה שלא יספידוהו ורק יכריזו "רבתי תדעו שנפטר הרב ר' ישעיה" ג"ל הורוויץ וציווה שלא להספיד אותו, רק יאמרו אלו הסליחות בשבעה ימי אבלו ובתשלום השנה", נטמן שם בעי"ה טבריה ליד קברי התנאים ר' יוחנן בן זכאי ותלמידיו, סמוך להנשר הגדול הרמב"ם ז"ע, קברו נעשה לתל תלפיות והמוני בית ישראל פוקדים את ציונו הק' בכל עת מצוא, ובמיוחד נוהגים לומר שם את תפלתו הנפלאה על חינוך הבנים והצלחתם, אשר חקקה בספרו, בחלק שני מסכת תמיד אות קל"ג.

מורשתו הרוחנית

השאיר אחריו מורשת רוחנית ה"ה ספריו הק' "בגדי ישע" פירוש על ה"מרדכי", שעליו מעיד בנו הגה"ק ר' שעפטיל ז"ע, " ... מצאתי באמתחתו חיבור גדול ונורא אשר חיבור על ספר המרדכי מרישא עד גמירא...". - סידור "שערי שמים" אותו קרא בשם זה "באשר באתי לירושלים עי"ה"ק טוב"ב בערב שבת פרשת זוה שער השמים, ואז עלה במחשבתי לחבר חיבור הקדוש הזה, וז"ל הב"ח בהסכמתו על הסידור: "ואשא עיני וארא איש קדוש ונורא מדבר מתוך האש ושותה מים קדושים ממקור קדוש יהלכו, מצטרות הקדושים קדש הקדשים, מרוים צמאים ומשתוקקים לדברים הקדושים, הלא הרב הגדול

בכל התורה הגאון כמוהר"ר ישעיה הלוי... זצ"ל ... וכאשר ראינו וקראנו בהם, והגשנו השפעת הקדושה מרום המעלות בכל אברינו, וזה האות שחברויו המה מחוברים לשם שמים, לתקן הדורות הבאים אחריו... כי אין ספק אצלינו כשיתפשטו בקרב ישראל כל מי שיתפלל בתוכו שאין תפלתו חוזרת ריקם...", גם יש שם הסכמות משאר גאוני וגדולי הדור, כבעל ה"תוספות יו"ט, והגאון בעל ה"פני יהושע" ועוד, זצ"ל. - וספרו הגדול "שני לוחות הברית" "חבור נורא וגדול כלול בפרד"ס וחיודשי דינים וכללים ומוסר וכל סדר קדושה", (לשון שה"ג), אשר נתחבב ונתקדש מאד ספר קדוש זה בקרב ישראל, ואף זכה ליקרא בפי כל על שמו "השל"ה הקדוש", הספר זכה מתוך חביבותה מהדורות רבות, וגם קיצורים שונים כמו "קיצור של"ה וכד', גם חיבר הגהות על ספר "עמק ברכה" ספרו של אביו. - ספר "הערות להוזהר". - ולאחרונה נדפס מתוך כת"י ספר "מצות תפילין".

גדולים צדיקים במיתן

בהקדמת ספר "באר יצחק" על התורה מובא סיפור נורא: הגה"ק ר' יוסף שמואל זצ"ל בעל "מסורת הש"ס" ה' אב"ד דק"ק פראנקפארט דמיין, היו בעירו תלמידי חכמים גדולים שמנהגם ה' שכל היום למדו ענין מסויים, כל אחד מהם בנפרד, בעין גדול עד מקום שידם מגעת, ובערב התאספו כולם, והאב"ד בראשם, ולימד את הענין שלמדוהו במשך היום וליבן את כל ספיקותיהם, באופן זה למדו את כל הש"ס בחבורה, וניתן לשער באיזו עמקות עצומה למדו כל סוגיא בחבורת גדולים זו, גם העיד הגה"ק חיד"א על רבי יוסף שמואל שלמד את כל הש"ס מ"ב פעמים, וקיים בזה ודברת ב"ם, ולמד כ"ה שנים תורה מעומד, ולמד תורתו לשמה, והנה כאשר נפטר הגאון הנ"ל לבית עולמו אידע מעשה נורא, לאחר קבורתו נתאספו בני החבורה ללמוד את שיעורם הקבוע, ופתאום רואים הם את רבם יושב על כסאו כתמיד, התחלחלו כולם מאוד, אך רבי יוסף שמואל, פנה אליהם ואמר אל תפחדו כלל, כי מיד אלך לי אל מקומי ולא רצי, אולם תחילה מוכרחני לספר לכם את אשר נעשה עמי בישיבה של מעלה, כאשר באתי למתיבתא דרקייע, כרואא נפק בחיל: פנו מקום לרבי יוסף שמואל, ומיד פסקו לי גן עדן, ונתנו לי מקום ליד הגה"ק רבי ישעיה הלוי הורוויץ בעל השל"ה, אך הנה התערב השל"ה הק' ואמר: אינני מסכים לשכנות זו, כי אני חיברתי את ספר "שני לוחות הברית" שכולו מלא מוסר ויראה ה', ללמד לבני ישראל את דרכי עבודת האלקים, ודמעות רבות שפכתי בחברי את הספר, ואילו רבי יוסף שמואל למד את כל הש"ס ברבים, ולא לימד אפי' פעם אחת דברי תוכחה ומוסר, כה טען השל"ה הק', ובית דין של מעלה הן בזה, ופסקו, שאת מקומי שמגיע לי בדין אי אפשר ליטול ממני, אבל צדקו גם דברי השל"ה על שלא לימדתי מוסר, ולכן עלי לתקן זאת, ומשום כך ירדתי לכאן אליכם, לעורר אתכם שתלמדו מכאן ולהבא עניני מוסר בכל יום לפני הלימוד, הסכימו מיד בני החבורה לדבריו, וקיבלו עליהם לעשות כבקשתו, ופרח לו איש האמת ולא נראה עוד.

מסאטמאר

קרית יואל
בני ברק

מנשיאות כ"ק מרן רבנו הגדול שליט"א

תלמיד עיי"כ מרן רבנו הקה"ס זע"ל שליט"א

וְהִידָה יְהוֹזְקָאֵל לְכֶם לְמוֹפֵת (יהוזקאל בה, בד)

תודה וקול זמרה

יעלה ויבוא ויגיע בזאת ברכותינו ואיחולינו ברכת מול טוב חמה ולבבית ורב ברכות והודאות עד בלי די
אין והסד יתן ה' אל מעלת כבוד ידידינו וידיד כל בית ישראל האי גברא רבא ויקרא חשוב מרומם ומשובח
זמן כל עבידתיה יומם ולילה לא ישבות להרבות במעשי צדקה והסד לכלל ולפרט במידותיו המסולאים בפז
קרוב לכל קוראיו בכל עת ובמיוחד משליך עצמו מנגד בהתמסרות רבה ועצומה את קרן מוסדותינו לרומם ולהזק
אדוק ומקושר בעבודות של אהבה ומסור בכל לבו לעשות רצון צדיק כ"ק מרן אדמו"ר עמ"ר הגה"ק שליט"א
לו יאתה התודה והתהילה בשגשוג פריחת והצלחת מוסדותינו ודואג תמיד למען הכלי קודש לבל יחסר המזוג כל

הרה"ח ר' יחזקאל ראטער שליט"א

חבר הנהלת מוסדותינו הק' - מנהל סולל עצי חיים צדקת רמבעה"ג

לרגל שמחתנו בהכנס בנו היקר מו"מ כמר מנחם צבי נ"ו לעול הדצורה והמציאות

צדופה בזה ברכותינו, מעומק לבבינו, שזכות רבותה"ק יעמוד לו להתברך בכל ברכאן דנפישא, בשכר עמלו בהרחבת גבולי הקדושה,
ויושפע לו אושר ועושר במידה מרובה וגדושה, ויזכה להרבות ולהטיב בפעולותיו הנמרצים למען המוסדות, ובמעשיו המובים להרמת
קרן התורה וההסידות, וזכות הרבים יגן בעדו ובעד ביתו, ותעמוד לעד צדקתו, ותמיד נספר תהילתו.

העברכים בשיר קול תודה ברגשי הודאה והערכה

משנה חיים ווייס, מנ"ל יוסף יהושע גרין, יצחק ברוך אילאוויטש, גרשון כץ, פסח ראטה, יקותיאל יצחק בראך, צבי יודא ווייס

שבת של מי היתה

במסגרת מפעל "החזקת מלמד"

בשם אלפי בני ציון תלמידי המוסדות, ובשם מצדיקי הרכיבים אלו מלמדי תינוקות, שלוחה ברכתנו לכבוד הני אנשי שם קרואי מועד, אשר משמים זכו בזכות של כיתה שע"י מוסדותינו הק, ובעזרתם נוכל להחזיק מעמד, לחנך צאצאנו ע"ד המסורה לנו מרבנותה"ק על טהרת הקודש

פרשת ויקרא

נו"ה יודל ווערצבערגער גי"ו
המלמד: הר"ר מנשה ברוך קליין שליט"א

נו"ה חיים ווייס הי"ו
המלמד: הר"ר עזרא בנעט שליט"א
והר"ר מרדכי מנחם שווארטץ שליט"א

נו"ה יוסף מרדכי כהנא גי"ו
המלמד: הר"ר משה ברוך כץ שליט"א

נו"ה חיים יודא גאלדשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר משה יוחנן קליין שליט"א

נו"ה שמואל צבי שפיטצער גי"ו
המלמד: הר"ר משה ראטה שליט"א

כמר משה הערש בערקאוויטש גי"ו
המלמד: הר"ר נפתלי יעקב פאלאטשעק שליט"א

נו"ה יושע פישער הי"ו
המלמד: הר"ר יואל יאקאב שליט"א

נו"ה יואל שעהר הי"ו
המלמד: הר"ר שאול יחזקאל שווארטץ שליט"א

נו"ה דוד מאיר ווייס הי"ו
המלמד: הר"ר שמואל אלטער בנעט שליט"א

נו"ה יוסף יוזפא ווייסמאן הי"ו
המלמד: הר"ר צבי יודא ווייס שליט"א
והר"ר שמעון יואל בראך שליט"א

נו"ה יוחנן מאנן הי"ו
המלמד: הר"ר אברהם משה לאנדא שליט"א

נו"ה שלמה וויינבערגער הי"ו
המלמד: הר"ר אהרן ווייסהויז שליט"א

נו"ה דוד גרינפעלד הי"ו
המלמד: הר"ר הערשל גראס שליט"א

נו"ה משה כהנא הי"ו
המלמד: הר"ר יואל גרינוואלד שליט"א
והר"ר דוד שלמה וואנחאקער שליט"א

נו"ה ישראל דוד יואל ראטשטיין הי"ו
המלמד: הר"ר יואל וויינבערגער שליט"א
והר"ר שמואל שאול גרינוואלד שליט"א

נו"ה יחזקאל לאנדא הי"ו
המלמד: הר"ר יואל כץ שליט"א

נו"ה יואל ווידער הי"ו
המלמד: הר"ר יוסף מאיר שווארטץ שליט"א

נו"ה יואל דוב בערנאטה גי"ו
המלמד: הר"ר יעקב מיכאל היילברוין שליט"א

נו"ה אלי לייב ראזענבערג הי"ו
המלמד: הר"ר מאיר חיים ישא שליט"א

נו"ה אברהם מנחם כוכינגער גי"ו
המלמד: הר"ר חיים הירש שליט"א
והר"ר נפתלי צבי בראדי שליט"א

זכות כל השעות של תורה ותפילה שנלמדו במסגרת הכיתה, יזקף לזכותכם לעד ולנצח נצחים, עץ חיים הוא למחזיקים בה ותומכיה מאושר.

שבת של מי היתה, שבת של רבי אלעזר בן עזריה היתה, ובמה היתה הגדה הזו, אמרו לו בפרשת הקהל, ומה דרש בה, הקהל את העם האנשים והנשים והטף, אם אנשים באים ללמוד נשים באות לשמוע טף למה באין, "כדי ליתן שכר למביאייהן". (חגיגה ג.)

מפעל החזקת מלמד
שע"י הנהלת המוסדות, פה בארה"ק

דבר בעתו

לקט אמרי קודש מפי צדיקו וקדושי עליון,
בגודל קדושת הימים הבעל"ט וסגולתו

ימי הודש ניסן - הכנה להג

בימים האלו ומנהג בני תורה ומתעורר כח טהרה מלמעלה. (שפת אמת)

וידוע כי בימי הרצון ועליית הקדושה המה מסוגלים מאוד לקנות בהם מדריגה וקדושה עליונה וחדש ניסן היא עליית הקדושה עד לאחת ולזה בקל יקנה בו האדם קדושה. (נועם מגדים)

ועבור שזה הוא הנקרא ראש חדשים שהוא כמו הראש של האדם שכל כוחי הגוף וחיותו נמשך מהראש כי בו שורה עיקר החיות ומוח הנשמה שבאדם, ואם יחסר בגוף האדם אבר אחד כמו היד או הרגל ישאר בהווייתו, ולא כן אם יחסר הראש והכל הולך אחר הראש. (סידורו של שבת)

ויש קבלה בידי כל טורח שאדם מטריח את עצמו לכבוד יו"ט של פסח והוא עיף ויגע בהטרחה ההוא אזי בעסק הזה הוא הורג כל המזיקים הנקראים נגעי בני אדם, והעוסק בטירדת מצוה של ימי הפסח הוא מתקן תיקון החטאים, והלב יודע מרת נפשו, על כן מוטל על כ"א לתקן מה דאפשר, ונכון ללמוד לבית ישראל להיות מגעילין ומלבנין את הכלים מפני החמץ שיכוונו שכמו כן יבער הקב"ה היצה"ר והרשעה וכו', ומנהגן של ישראל תורה היא לגרר הכתלים והשלחנות והספסלים וכו', וכמו כן יגרר הקב"ה את כל הנגעים הבאים מסט"א. (קב הישר)

ומי שאנו מייגע א"ע בעשיית המצוות אינו יכול להרגיש טעם מצוה. (מנחם ציון)

והחדש הזה הוא המוכן לכם לבד להשפיע לכם כל הטובות. (באר מים חיים)

והזמן גורם שבימי ניסן עת לעשות לבקש ג"כ על הפרנסה שלא יהי להם טרדות כל השנה. (תפארת שלמה)

וההתחדשות וההשפעות לכל השנה נתחדש בניסן. (דעת משה)

ויש בימים אלו כח מיוחד לקבל תפילות שהם בחי עשרת ימי תשובה, דעשרה ימים אלו הם כנגד ימי תשובה. (שם משמאל)

ובפרט צריך לנצל את השתי השבתות הראשונים של חודש ניסן, והוא זמן תשובה לכל לתקן פגם העוונות ע"י אותן השבתות וזהו שאמרו ז"ל שאלמלא שמרו ישראל שני שבתות מיד נגאלין שרומזו שע"י השני השבתות יכולין לתקן המעשה והמחשבה. (מאור ושמש)

ואותם הי"ב ימים הראשונים דניסן ימי הקרבת הנשיאים המה כח כללי ליי"ב חדשי השנה כל יום רומז לחדש שלם כן שמענו מכבוד אדמו"ר הרה"ק מהרמ"מ זצ"ל.

(אגרא דכלה)

והאדם צריך לזוהר מאוד בוו הימים במצוות ומעשים טובים ובזה יקנה שלימות לכל השנה כאמרם ז"ל דריש שתה הוי סימן לכל השנה בענין קוד וחום, וכמו"כ היא בענין נפש וכמו שמתנהג או כן יתנהג כל השנה ובזה יקנה שלימות הנפש לכל השנה. (תפארת שמואל)

ואחד מעיקרי העבודות בימים נעלים האלו היא שיתפלל כל אחד וישפוך שיחו לפני יוצרו קונו ובוראו שיזכה לקבל נועם זיו קדושת הימים האלו. (בית אברהם)

וזה מה שאמרו חז"ל שואלין ודורשין שאנחנו מבקשים ודורשין מהשי"ת שיהי עמנו ולעזור לנו בכל מעשינו ויהי נועם בליבנו בכל עבודות ומעשים שנעשה בחג. (עבודת שמואל)

ואחר כל העצות אין עצה כהמבקש ומתחנן לפני השי"ת ובטח ושוען עליו ועל חסדיו ועל גודל אהבתו לעמו ישראל. (יסוד העבודה)

כי כל החדש הוא זמן התשובה וזה אור לארבעה עשר היינו כל הארבעה עשר יום מחודש הזה נקראין אור. (חסד לאברהם)

החודש הזה לכם היינו שהוא עת הגאולה אך בכס הדבר תלוי כשתחזרו בתשובה אזי יהי נעשים מן אותיות לכם אותיות מלך. (דגל מחנה אפרים)

וימים הללו מוכנים גם עתה שהוא שעת הכושר לטהר את נפשותינו כאשר כל בני עסוקים בהגעלה וטהרת הכלים

ויתן לך את ברכת אברה"ם

בשיר ושבחה הלל וזמרה, נקדם בשפה ברורה, את מע"כ ידידנו האברך היקר האי גברא יקירא, איש חי ורב פעלים תדירא, עומד על הפקודים לשם ולתפארה, הוא הגבר אשר לא ישבות יומם ולילה להרבות פעלים למענינו ברוח נאמן ומסורה, ומשקיע מיטב כוחו וכשרונותיו הברוכים למען מוסדותינו המעטירה,

בן ציון אברהם כהן הי"ד

מנהל האפיס של מוסדות יטב לב בארה"ק

לרגל תת ה' שמחה במעונו, רוממות קל בגרונו,
בהולדת הבת שתחי' למזל טוב

יה"ר מלפני אבינו שבשמים, שיראה וירווח ממנה רב תענוג ונחת במלוא חפניים, ויתאחד אצלו תורה וגדולה בכפליים, וזכות מרן רביה"ק מייסד מוסדותינו יגן בעדו ובעד כל אשר לו, ויושפע לו תמיד אושר ועושר בכל גבולו, וימשיך במעשיו הכבירים לשם ולתעודה, ותמיד את שמו נהלל ונודה, וכט"ס.

החותמים למען שמו באהבה ובהערכה, אסרי התודה והברכה

הנהלת מוסדות סאטמאר

בני ברק יצ"ו

משולחן מלכים

שיחות קודש שנשמעו מפי כ"ק מרן רבינו הגה"ק שליט"א

פנימי — קיג — בלתי מוגה

יום ג' פרשת חיי שרה תש"ע לפ"ק

ביקור הגאון הגדול רבי מלכיאל קאטלער שליט"א

ראש ישיבת לעיקוואד

בבית כ"ק מרן רבינו שליט"א - בקרית יואל יע"א

דהרה"ק הרבי ר' מאיר מפרעמישלאן ז"ל) אז ס'אין דאך דא א מחלוקת צווישן רבי מאיר און רבי יוסי (נדרים דף כו.) צי תפוס לשון ראשון אדער תפוס לשון אחרון, און דאס וואס די משנה זאגט קודם אם אין קמה אין תורה, און נאכדעם אם אין תורה אין קמה, איז עס א מחלוקת פון תנאים.² כ'האב אמאל געמייטשט 'תחילה למקראי קודש זכר ליציאת מצרים' די מפרשים זאגן אז די אידן זענען ארויס פון מצרים, נאך צוויי הונדערט און צען יאר, ווייל די קושי השיעבוד האט מושלים געווען צו די פיר הונדערט יאר, אבער די מפרשים (עיר דוד אות קמ"ג) זאגן, אז מ'זעהט ביי די גזירה פון שיעבוד האט דער באשעפער געזאגט (בראשית טו, יג) ועבדום ועינו אותם, און שפעטער שטייט וגם את הגוי אשר יעבדו, דא איז נישט דערמאנט געווארן עינו, איז אויב זאגט מען תפוס לשון ראשון, איז די גזירה אויך געווען אויף קושי השיעבוד, 'ועבדום ועינו אותם', און אז קישוי

ר"י לעיקוואד הציג לפני רבינו את הנושא בעול של הישיבה הגדולה בלעיקוואד בעניני גשמיית רבינו: דאס איז רוחניות, אם אין קמה אין תורה. ר"מ לעיקוואד: ער מוט זייער שטארק ס'זאל זיך הערן די קול תורה ווייטער און ווייטער. רבינו: די משנה זאגט (אבות פ"ג מ"ו) אם אין קמה אין תורה אם אין תורה אין קמה, די מפרשים רעדן ארום מיט וועלכעם הייבט זיך עס אן?¹ נאר מ'זאגט (כן מתאמרא משמיה

1

עיון באלשי"ך [על תהלים פרק ג פסוק ו ובמשלי פרק ג פסוק א] שהקשה כן, וביאר שזה תלוי בוויכוח בין כביכול וכלל ישראל, וזהו תלוי בהוויכוח שכביכול טוען שובו אלי ואשובה אליכם, וכלל ישראל טוענין השיבנו ה' אליך ואה"כ תשובה, עיי"ש.

ועיי' בספר עטרת ישועה (פרשת וירא) וזלש"ק: כי כבר נודע בהא דאמרו ז"ל אם אין קמה אין תורה אם אין תורה אין קמה [אבות פרק ג משנה יז]. והקשה באלשי"ך איזה מהן נקדים, ותירץ דזה הוא הויכוח בין הקב"ה לישראל, כי הקב"ה אומר אם אין תורה אין קמה, ואנו אומרים אם אין קמה אין תורה, שמקודם ישפיע לנו הקב"ה פרנסה וכל הצטרכות כדי שנוכל לישב על התורה מתוך הרהבת הדעת. ועל דרך זה פירשו בספרים הפסוק טוב לחסות כדי מנבטוח באדם [תהלים קה ח]. היינו, שהדרך היותר טוב הוא אשר האדם יבטח בו, היינו, שילמוד מקודם ויבטח על ד' שישפיע לו פרנסה, מנבטח באדם ממה שיבטח הקב"ה באדם להשפיע לו מקודם רב טוב ואח"כ ילמוד תורה [עיון באמר טעם פרשת וירא ב"ה הגה אמרו]. אמנם באמת עתה מחמת כובד הגלות ועמל הפרנסה א"א לאדם לישב על התורה בלתי יקדים לו השי"ת כל מיני טובות הגשמייות. עבלש"ק.

ויש לציין שבספח"ק עטרת ישועה מביא הרבה פעמים דברי האלשי"ך הג"ל, עיון שם.

2

ויש לציין דברי האור החיים הקדוש בפרשת בחוקותי (פי ל) וזלש"ק: עוד ירצה אם בחקתי על דרך אומרים (אבות פ"ג מ"ו) אם אין קמה אין תורה זכו, ופרשתיו במקומו, שירצה לומר אם אין קמה אם אתה רואה שעצר ה' השמים ואין קמה, הטעם הוא משום אין תורה כאמרו (דברים לב ג) יערוף כמטר לקחי, פירוש כשיעור המונח הבא מן הגשמים יהיה לקחי, וכשאין לקח יעצור ה' השמים, ואומרים אם אין תורה אין קמה, פירוש כשאין תורה בודאי יהיה קמה כי יעצור ה' שמיו, עיי"ש.

הייסט אז ער האט איהם שוין אינגאנצן איבער געגעבן צו די עקידה, ער דארף שוין נישט די גאנצע נסיון פון שחטוהו והעלהו, נאר אן דעם האט ער איהם שוין איבער געגעבן אינגאנצן צו תורה.

נאר שפעטער האט דער שמן גע'מענה'ט אז אברהם אבינו האט נישט מקריב געווען א פר אויף די מזבח, פארוואס האט ער טאקע נישט מקריב געווען? איז דער תירוץ ווייל ער האט שוין מקריב געווען יצחק מיט דעם וואס ער האט איהם מזמין געווען אויף די עקידה, אבער ווען דער שמן האט דאס נישט פארשטאנען, האט דער באשעפער איהם מצוה געווען מיטן נסיון פון די עקידה און איהם געבעטן עמוד לי בזה, ווייל אויב דו וועסט נישט שחט'ן וועט מען זאגן אז דעמאלטס ביי ויעש אברהם משתה גדול האסטו נישט מקריב געווען, און ס'קומט צוריק די מענה פארוואס האסטו נישט מקריב געווען א פר אויפן מזבח. זעהט מען אז ס'זאלט געווארן א עקידה אפילו אן דעם נסיון פון והעלהו לי לעולה, און וועגן דען נאר נאך די דין ודברים של שמן איז געווען והאלקים נסה את אברהם און געהייסן והעלהו לי לעולה.

רבינו: די גמרא זאגט אין גיטין (דף נ"ג) ביי די מעשה פון די אשה ושבעת בניה, האט זי געזאגט מיזאל גיין זאגן פאר אברהם אבינו 'דו האסט מקריב געווען נאר איין זוהן, און איך האב מקריב געווען זיבן זוהן' [ו'ל הגמ' שם בההוא עובדא דאשה ושבעה בניה, אתיוהו לקמא קמיה דקיסר, אמרו ליה פלח לעבודת כוכבים, אמר להו כתיב בתורה (שמות כ ב) אנכי ה' אלהיך, אפקוהו וקטלוהו, אתיוהו לאידך וכן כל בניה וכולם השיבו לו בפניו והוציאו אותם להריגה, אמרה אימיה בניי לכו ואמרו לאברהם אביכם אתה עקדת מזבח אחד ואני עקדתי שבעה מזבחות], לכאורה איז שווער, קען מען דען זאגן אז זי האט דען געמיינט צו זאגן מיט דעם אז זי איז גרעסער פון אברהם אבינו?

השיעבוד איז אין די כלל פון די גזירה, איז נישט שייך צו זאגן אז עס האט משלים געווען צום זמן, אבער אויב האלט איך תפוס לשון אחרון, איז געווען די גזירה נאר 'אשר יעבודו' און נישט 'ועינו' ממילא האט די קושי השיעבוד משלים געווען די גזירה פון ארבע מאות שנה, דאס איז 'תחילה למקראי קודש' או א מענטש דארף קודם אנהייבן מיט לערנען תורה און עוסק זיין אין דברי קדושה, ווייל תפוס לשון אחרון, אס אין תורה אין קמה, פון וואו ווייס איך דאס? 'זכר ליציאת מצרים', אז מ'איז ארויס פאר די צייט, ווייל די קושי השיעבוד האט משלים געווען, ווייל איך זאג תפוס לשון אחרון און אין די גזירה איז נישט געווען אריינגערעכנט קושי השיעבוד, פון דעם ווייס איך אז תחילה למקראי קודש.

*

ר"מ לעיקרואד: מ'האט געליינט די וואך (בראשית כב, א) אחר הדברים האלה והאלקים נסה את אברהם, רש"י זאגט אחר דבריו של שמן, [ו'ז"ל: יש מרבתינו ואומרים אחר דבריו של שמן, שהיה מקטרג ואומר מכל סעודה שעשה אברהם לא הקריב לפניך פר אחד או איל אחד, אמר לו כלום עשה אלא בשביל בנו, אילו הייתי אומר לו זבח אותנו לפני לא היה מעכב].

מ'איז שווער, אן דעם דארף מען דען נישט די עקידה? מ'דארף דאך די עשרה נסיונות, ס'קען דען זיין אז דער נסיון העקידה איז נאר צוליב דעם קטרוג פונעם שטן? כ'האב געזעהן א מורא'דיגע ווארט אויפן פסוק (בראשית כא, ה) ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק, וואס איז געווען די גרויסע שמחה? נאר ער האט איהם מכנים געווען לתורה, און האט איהם מזמין געווען אויף די עקידה, דאס הייסט אז ער האט איהם איבער געגעבן צו די עקידה שוין ביום הגמל את יצחק, אזוי ווי ס'שטייט (במדבר י"ג, יד) וזאת התורה אדם כי ימות באהל, און די גמרא זאגט (ברכות נ"ג):

וה"ו אחיך עמך

מיט בלווי \$180 האט איד די זכות צו אויפרעכטן איין משפחה אויף יו"ט פסח

זונטאג אין וויליאמסבורג

אינעם "אוהל החסד"

מוצש"ק אין קרית יואל

אין "קרן ויואל משה"

ר"מ לעיקוראד: רבי חיים וואלאזשינער אין משניות אבות זאגט אויף די משנה (אבות פ"ה מ"ג) עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו, פארוואס רופט ער איהם אן אבינו, און אין די פריערדיגע משנה ווערט אויך דערמאנט אברהם, עשרה דורות מנח ועד אברהם, און דארט שטייט נישט אברהם 'אבינו', זאגט ער אז די נסיונות האבן אריינגעגעבן די כוחות לדורות, וועגן דעם רופט ער אן אברהם 'אבינו' ביי די נסיונות, ווייל יעדער איד וואס איז זיך מוסר נפש איז עס פון די כח פון אברהם אבינו.

רבינו: אין אמת'ן דער כח פון אדם כי ימות באהל, במי שממית עצמו עליה, קומט אויך פון אברהם אבינו, דורך דעם וואס ער האט זיך אריינגעווארפן אין אור כשדים, דאס איז דער כח אז אידן אין אלע דורות קענען זיך ממית זיין באהלה של תורה.⁴

4
כעין יסוד זה מבואר בספרי רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע בספר פוקד עקרים (אות ד) וז"ל: והתחלת שני אלפים תורה הוא מאת הנפש אשר עשו זמון ביאתו לחרון כמו שאמרו בעבודה זרה (ט) ונס דאור כשדים היה זמן מועט קודם זה ואז היתה התחלת התנוצצות אור תורה ההלא כה דברי כאש היא אש שלמעלה האוכלת אש ועל ידי זה נמלה אש הכבשן ומכל מקום לא היתה עדיין בהתגלות בפועל לחוץ רק בלב אברהם אבינו ע"ה [ועל כן לא היה יכול להציל הרן בכותו אף שאמר דאברהם אנו (בריאתי רבה ל"ח, י"ג) ומסתמא היה רוצה להצילו ואילו היה אחר התחלת שני אלפים תורה ודאי היה יכול להצילו ומילתא זוטרתי הוא לגבי אברהם אבינו ע"ה שינצל אחיו בכותו ואפילו לוש בן אחיו ניצול אחר כך בכותו]. על כן לא נזכר גם כן הנס בהדיא בתורה בהתגלות רק ברמז ובהעלם כמו שהיה פעולת אותו הנס על ידי דברי תורה שהיה בהעלם ולא נתגלו עדיין אלא ברמז, שכל דבר קודם שהוא מתגלה בזמן מועט לפניו ניכר הוא קצת כעין דרך רמז להידועים הרמזיות ומאי דמחוי במחוג ואותו נס היה הסיבה ליציאתו לחרון והתחלת השני אלפים תורה.

וכן כתב בספר פרי צדיק (פר וירא את ג) וז"ל: כשבן האש אור כשדים שם היה שורש תורה שבעל פה שבבבל עוקר יסודה (כמו שנתבאר כמה פעמים).

נאר ווען אברהם אבינו האט געברענגט יצחק צו די עקידה האט ער אריינגעברענגט אין איהם דעם כח פון מסירות נפש עד סוף כל הדורות, און דאס וואס במשך הדורות האט מען זיך מוסר נפש געווען, איז געווען אין דעם כח פון אברהם אבינו, האט זי געזאגט גיי זאג פאר אברהם אבינו דו האסט מקריב געווען איין זוהן אויף די עקידה, דאס האט צוגעברענגט אז איך זאל מקריב זיין זיבן זוהן, זי האט נישט געמיינט זיך צו רייצן מיט אברהם אבינו, נאר זי האט ארויסגעברענגט אז דאס איז דער כח פון אברהם אבינו.³

3
עי' בדברי יואל לראש השנה (עמ"ס) בדרשה קודם תקיעת שופר שנת תשכ"ח. - ומרן רבינו שליט"א הזכיר דבר זה בתוך דברות קודש שהשמיע במעמד הכנסת ספר תורה לבית מדרשונו ברח"ר רמב"ם בבני ברק שהתקיימה ביום ה' פרשת וירא תשס"ט לפ"ק, בהקדם דברי ק"ו הקדושת יום טוב (לראש השנה אות ה) דלכאורה אמאי אמר קרא "והאלוקים ניסה את אברהם" הלא יצחק בן ל"ז שנה היה ובוודאי היה בידו למנוע את עצמו ואעפ"כ מסר עצמו לשיחיטה כאשר צויה ה' ולמה תלה הכתוב נסיון זה רק אצל אברהם ולא אליו, אך הענין הוא כי אברהם אבינו בגודל אהבתו לשמים לעשות רצון קונו בהקרבת בנו יחידו לעולה תמימה, הוליד גם בלב בנו יחידו התעוררות להקריב עצמו לעולה אשה ריה ניהות לה', והגם שאחרי שצוה עליו הקב"ה שלא לשהות את בנו לא עשה דבר בפועל ממש, אבל אהבה זו נשאר גם אחרי כן בבנו יחידו וזכרונו אחריו, שגם המה ימסרו נפשם ומאודם לה', עי"ש בדבריו.

וזהו שאמרה האשה אם הנבים בענותותה ובצדקתה, בניו לכו ואמרו לאברהם אביכם אתה עקדת מזבח אחד, וככה קדושתו שהעציר אהבת בנו בשביל קדושת השם, גרם שגם אני עקדתי שבעה מזבחות, כי זה היה מכוון של אברהם אבינו שהתחיל כח מסירת נפש למען קדושת השם בלכות בני ישראל בדורות הבאים.

והנה כי כן - המשיך רבינו בדרשתו הנ"ל - כי האש של המסירות נפש שהדליק דו"ז מרן רביה"ק זלה"ה כאן במקום הזה בדרשתו הידועה בדברים חוצבים להבות אש, לא היתה רק לפי שעה, אלא היא נצחי לדורות עולם, "א געוואלדיגער ציבור אידן האבן זיך דאס מקבל געווען עליהם ועל נביאם און פאר די קומענדיגע דורות ביז ביאת הגואל, מסירות נפש אויף דעם ענין", עכד"ה"ק.

ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך

אל תקרא מה אלא מא"ה

מיט בלווי \$ 100 האט איד די זכות צו שיקן אלע יקות פאר א משפחה אויף פסח

זונטאג אין וויליאמסבורג

אינעם "אוהל החסד"

מוצ"ש ק אין קרית יואל

אין "קרן ויואל משה"

העקידה, לכאורה ווען מ'הייסט ווען איר זי זאל זיך שחט'ן וואלט זי דען עם נישט געמוהן? אודאי אז זי וואלט עם געמוהן, איז פארוואס איז געווען פריחה נשמתה ומתה? ס'שטייט פון רבי'ן רבי שמעלקא זי"ע (מניקלשבורג) אז דער נסיון העקידה איז געווען צוויי נסיונות - ס'שטייט דאך אין מדרש (ב"ר פניה ס"א) נסיון אחר נסיון - איין נסיון איז געווען אז מ'האט איהם געברענגט צו די עקידה, און דער צווייטער נסיון איז, אז ווען מ'הייסט אל תשלח ידך אל הנער, טראכט מען דאך ביי זיך 'אה, מ'דארף שוין נישט שחט'ן, איז דער נסיון געווען אז דאס נישט שחט'ן איז געווען ווייל דער אויבערשטער האט געהייסן, נישט מיט שמחה אז מ'איז פטור געווארן, דאס איז מייטש ולא חשכת את בנך את יהודך 'ממני', ווייל איך האב געהייסן, און דאס איז גרעסער פון דער ערשטער נסיון, נישט שחט'ן מיט א כוונה נאר פאר'ן אויבערשטן איז אסאך שווערער, און דאס איז געווען דער הויפט נסיון.⁵

5

בס' זאת זכרון מובא ד"ת זו בשם הרבי ר' שמעלקא, וכן בס' דברי אמת וירא (ד"ה וי"ל ע"ד), וכן מובא בס' קדושת לוי, עיי"ש.

זכען בחי' זו מובא בייטב פנים (אבני זכרון עמ' ט"ו) וז"ל: במדרש (בראשית רבה פ"ה א) והאלקים נסה את אברהם, כתיב (תהלים ס, ו) נתת ליראיך נס להתנסוס, נסיון אחר נסיון... ומזה נבון כי היה כאן בעקידה עצמו נסיון אחר נסיון, שתהלה נסוה שאמר לו לשחוט את בנו, שבזה המעשה קשה לעשותו, אבל אחר שעשהו ורצה לשחוט, בוודאי היה מונתו לשם שמים מאהבתו את הש"ת, לא למען עצמו כלל בשום אופן, אחר זה נסוה באמור לו אל תשלח ידך אל הנער וגו', שהמעשה קלה והכיבה עליו, אבל נסוה על המחשבה, אם מעל מובחו יקחנו לבעבור הנאתו שישאר לו בחיים, או גם זה אף שיש בו הנאתו, לא יכוון להנאתו כי אם בשביל שגור עליו ה' שלא ישלח ידו אליו ולא יעש לו מאומה, ואברהם עמד גם בנסיון הזה ולא כיון בזה בעבור הנאת עצמו, כי אם למען לקיים בזה מצות ה' שלא לשחוט, אם שרצה לשחוט להראות אהבתו מן הכח אל הפועל, עם כל זה שמע בקולו ופירש מפני יראתו ית', עכ"ל ק.

ר"מ לעיקוואד: דער מדרש זאגט (ב"ר למ, ט) אז ס'איז א ספק וועלכע איז מער חשוב, צי די נסיון העקידה אדער די נסיון פון לך לך מארצך וממולדתך, ס'שטייט דארט צוויי מאל לך לך.

רבינו: מ'איז זיך פושט פון דעם וואס ס'שטייט הר המוריה, ונז"ל המדרש: אמר רבי לוי שתי פעמים כתיב לך לך ואין אנו יודעים אי זו הכיבה אם השנייה אם הראשונה ממה דכתיב אל ארץ המוריה הוי השניה הכיבה מן הראשונה.

ר"מ לעיקוואד: יא, ווייל די ערשטע איז ער נאר אריין אין ארץ ישראל, עפעס א שטיקל עונג, אבער די צווייטע לך לך ביי די עקידה איז שוין געווען נאר צו טוהן דעם רצון ה', דאס איז די בחינה פון זיך ממית זיין באהלה של תורה.

רבינו: פון וואו איז טאקע מוכח אז די צווייטע לך לך איז מער פון די ערשטע, ווייל ס'שטייט הר המוריה, פון וואו איז די ראייה?

נאר ס'שטייט אין מדרש (ב"ר נה, ז) למה נקרא שמה הר המוריה שיראה יצאה לעולם, ווייל די נסיון העקידה איז געווען אזוי גרויס אז ס'איז ארויס געגאנגען פון דעם יראה אויף די גאנצע וועלט, 'לעולם' פאר די גאנצע וועלט, איז עם מער פון די ערשטע לך לך.

ר"מ לעיקוואד: ס'שטייט (בראשית כב, ה) ואני והנער נלכה עד כה, זאגט רש"י, אז ער האט געזאגט נראה היכן כה יהיה זרעך, אבער שפעטער נאך די עקידה זעהט מען אז מ'זאגט איהם כי ברך אברכך וארבה ארבה את זרעך כחול אשר על שפת הים, זעהט מען אז די ברכה פון כה יהיה זרעך האט ער ערשט זוכה געווען נאך די עקידה, איז מסתמא פאר די עקידה האט ער נישט געוואוסט אז ס'גייט זיין א 'כה', נאר יעצט איז ער געגאנגען שאפן דעם 'כה', - נלכה עד כה, איך ווייס טאקע נישט ווי אזוי, מ'גייט דאך איהם שחט'ן, אבער נישט נאר אז ס'איז נישט קיין קשיא, נאר מכה די עקידה איז געקומען די 'כה יהיה זרעך'.

רבינו: ס'איז שווער א שטארקע קשיא, די וואך פרשת חיי שרה זאגט רש"י אז שרה איז געשטארבן וועגן די בשורת

נעמט אין אכט!

מיט \$ 54 שפאָרט איהר איין די כושה פאר די משפחות אין בני ברק

אז זייערע קינדער זאָן נישט פּרעגן פּאַרוואָס פּעלט פּלייט אויף יו"ט?

זונטאג אין וויליאמסבורג

אינעם "אוהל החסד"

מוצ"ש ק אין קרית יואל

אין "קרן ויואל משה"

גלייבן אז תשובה נוצט אפילו טויזנט מאל אויך, מ'דארף צו וויסן אז ס'האט נישט קיין שיעור, ס'איז אום באגרעניצט.⁶

רבינו קם ללוות את ר"מ לעיקוואד

ובדרך צאתו אמר רבינו: ס'זאקסט ביי ענק דער מקום תורה, ס'דארף דאך זיין מי שממית עצמו עליה.

ר"מ לעיקוואד: גדולים צדיקים במיתתן יותר מבייחיהן.

רבינו: יא, מ'זעהט דאס בחוש דא אויך ב"ה.

ונפרדו לשלום

וועגן דעם ווען מ'איז געקומען צו שרה און מ'האט איהר נישט געזאגט אז מ'האט נישט גע'שחט'ן, האט זי געמיינט אז מ'האט איהם יא גע'שחט'ן, האט זי געמיינט אז די נסיון איז געווען נאר צו שחט'ן, האט איהר וויי געמוהן, דאס איז דען א נסיון פאר אברהם אבינו? ביי איהם איז דען שחט'ן א נסיון? זי האט דאך נישט געוואוסט אז די נסיון איז געווען דאס נישט שחט'ן וועגן די ציווי, וועגן דעם פריחה נשמתה ומתה, אז די נסיון איז יא געווען די עקידה, אן דעם איז דאך זייער שווער צו פארשטיין פארוואס איז שרה אוועק, זי וואלט זיך אויך געוואלט לאזן שחט'ן פאר'ן באשעפער, נאר דאס איז געווען איהר צער.

רבינו ביבר את ר"מ לעיקוואד לברך על הפירות

*

הגאון ראש ישיבת לעיקוואד בא עם כמה עסקנים חשובים מאר"י אשר עושים גדולות ונצורות זה רבות בשנים בענין בנין מקוואות טהרה בהרבה מקומות וישובים הרחוקים מזהעירות הגדולות, ומסרו מהמצב הכספי הקשה, והראו לרבינו מכתבים מגדולי וצדיקי דור הקודם ובראשם מ"כ מרן רבינו בעל דברי יואל ז"ל, וכמו"כ דנו אה"כ בכבוד ראש בכמה שאלות העומדות על הפרק באופן בניית המקוואות ובורות של מי גשמים והמפתע מהז

ואח"כ האציל רבינו להם את ברכת קדשו

ואמר: ס'איז דא די מימרא פון רבי עקיבא (יומא פה) מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל, וואס איז דען דער דמיון צו א מקוה, ס'איז דען עפעס א דמיון די טהרה פון השי"ת צו די טהרה פון א מקוה? נאר א מקוה איז מטהר איינמאל און צוויי מאל אן א שיעור נאכאמאל און נאכאמאל, ס'הערט נישט אויף צו מטהר זיין, אזוי אויך אף הקב"ה מטהר את ישראל, א מענטש טאר נישט זאגן כ'האב שוין איינמאל תשובה געמוהן וואס זאל איך טוהן יעצט ווען כ'האב נאכאמאל חוץ געווען... שטייט אין בני יששכר (תשרי מאמר ד' דרוש י"ב) אז מ'מוז

6

ו"ל חבני יששכר שם: "שובה ישראל עד ה' אלוקיך, הנה כבר דקדקנו וכי יש תשובה שאינה עד ה', ויש לפרש עפ"י מה שכתבו הראשונים והאחרונים דמתנאי התשובה שיהיה מאמין בה, היינו שיהיה מאמין שהתשובה מכפרת אפילו הרבה לפשוע אלפי אלפים רבבות פעמים עד אין מספר ואפילו ביקש מחילה מאת הש"י כמה פעמים ואח"כ חזר לסורו בכל פעם אעפ"י הטוב וסלח יקבלהו בתשובה, ואלמדך דעת בזה לקרב הענין אל השכל, דהנה מדת בשר ודם אם יש לו איזה מדה טובה היינו שהוא רחמני ומעביר על מדותיו לסלוח ולמחול לכל המכעיסו, הנה עכ"ז כשיתמיד המכעיס יום אחר יום להכעיסו הנה יופסק מאותו האיש הטוב המדה טובה של רחמנות ולא ירצה שוב למחול, הנה בזה יש חילוקים שונים, זה האיש רחמני ביותר ויארץ אף ביותר, אבל עכ"פ לכל מדת בשר ודם יש גבול כיון שהבשר ודם בעצמו הוא בעל גבול ותכלית על כן גם לכל מדותיו יש גבול, משא"כ מדת הש"י כיון שהוא ית"ש בלי גבול ותכלית וגם מדותיו אין להם גבול, וא"כ כיון שהוא רחום ותנון וטוב וסלח, לכל אלה המדות גם כן אין גבול ותכלית, ואם כן אל יפול לב אדם עליו הא"ך אשא פני לשוב אליו ית"ש בתשובה הנה זה כמה פעמים הייתי מתמרמר על חטאתי ובקשתי מחילה והבטחתי להש"י שלא אחטא עוד ולא אחזור בהם ושוב זה כמה פעמים הורתי לסורי ואיך שוב יקבלני הש"י בתשובה, הנה לא יאמר האדם כן, דכיון שהש"י אינו בעל גבול ותכלית גם מדותיו אין להם גבול, וזהו שיש לפרש שאמר הנביא בפסוקי התשובה, שובה ישראל (תדע) עד ה' אלוקיך, היינו ה' אלוקיך הוא לעולמי עד בלי גבול ותכלית, א"כ יקבלך בודאי בתשובה בכל זמן ועידן ואפילו שגית הרבה מאד, הטוב וסלח ימחול וסלח ויכפר".

נעמט אין אכט!

מיט \$ 26 שפארט איהר איין די בוש פאר די משפחות אין בני ברק

אז זייערע קינדער זאלן נישט פרעגן פארוואס שפארט מען זיך אויף די וויין אינעם ל"ג הסדר ?

זונטאג אין וויליאמסבורג

אינעם "אוהל החסד"

מוצ"ש ק אין קרית יואל

אין "קרן ויואל משה"

בניי ציון יגילו

בשמחה וגילה, יאמר ברכה ותהילה, בשמחת ידידינו יריד ירושלים נגילה,

ב רכות לרוב יעלה ויבוא על ראש ידידינו הנכבד מהררי ירושלים ו**ציון**
נ ביעה רננות בעד מפעליו לטובת מוסדותינו אשר משם תצא תורה מ**ציון**
ז דקת "רבי מאיר בעל הנס" בראש מפעליו, עבור עניי ירושלים ו**ציון**
י דו נטויה על ירושלים כל הימים, לפאר ולרומם בית ד' אשר ב**ציון**
ו יט שכמו לסבול עולה של תורה בהצרות בית ד' בתוככי ירושלים ו**ציון**
נ ותן עינו ולבו כל הימים להרחיב את גבולי הקדושה, בונה חומת בת **ציון**
א יש ירושלים עיניו ולבו אלינו תמיד, "מוסדות יטב לב" אלה תולדות **אברהם**
ט אותיות מזהבות יחקק על כותלי ביהמ"ד לזכרון תמיד בלב זרע **אברהם**
ר ב טובו אשר משקיע אלינו ידוע, באשר הכרנוהו במדתו חסד **אברהם**
ה לוא אליו ידרשון כלי קודש בתוככי מוסדותינו במטי מנך **אברהם**
מ ענה פיו אלינו הוא תמיד, אברהם ויאמר הננו, להיות מנן **אברהם**

ה"ה ידידינו הדגול והמפואר

מזה"ר בן ציון אברהם כהן הי"ו

מנהל האפיס של מוסדות יטב לב בארה"ב

לרגל שמחת הולדת בתו למז"ט ובשעטו"מ

יברכך ד' מ**ציון** וראה בטוב ירושלים ויתן לך אלוקים את ברכת **אברהם**
הבורר ב**ציון** וירושלים יברך אותך, ויקיים בך וד' ברך בכל את **אברהם**
כי צוה ד' את הברכה ב**ציון**, ותתברך כמו שנתברכו אבותינו יצחק יעקב ו**אברהם**
עדי נזכה לעלות ל**ציון** ברנה, בישועת כל ישראל עם אלוקי **אברהם**

כ"ד המברכים בלונה - אסירי התודה

ישכר בעלאל יאקאב

בשם הנהלת המוסדות

ובשם הכלי קודש במוסדותינו

בעיהק ירושלים תובב"א

די היסטאריע

יב איבער די התייסדות פונעם קופת רבי מאיר בעל הנס

און די גרינדונג פונעם כולל מיסודם של רבותינו הקדושים זצוק"ל לבית סיגוט-סאטמאר בשנת תרס"ד

אין קורצן פון פריער:

נאך די הסתלקות פון הרה"ק רבי מענדלע וויטעווסקער ז"ל האט הרה"ק רבי אברהם קאליסקער ז"ל איבער גענומען די הנהגה פון די חסידים אין שטאט טבריא וואס האט זיך שטארק פארברייטערט און צוואקסן לשם ולתפארת, צוליב געוויסע סיבות האט זיך הרה"ק דער בעל התניא ז"ל אפגעזאגט פון די נשיאות אויף צו צוזאמנעמען געלט פאר די עניי אר"י, דאן האט איבערגענומען די נשיאות הרה"ק רבי מרדכי לעכאוויטשער ז"ל וואס האט דאס אנגעהאלטן מיט מסירות נפש ביז צו זיין הסתלקות י"ג שבט תק"ע עטליכע טעג נאך די פטירה פון הרה"ק רבי אברהם קאליסקער ז"ל, הנהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו.

און יעצט ליינט ווייטער:

נאך די הסתלקות פון הרה"ק רבי מרדכי לעכאוויטשער ז"ל, זיין זוהן הרה"ק רבי נח לעכאוויטשער ז"ל וועלכער האט געדינט אלס "נשיא און אמרכל פון כולל רייסין" ארום צוואנציג יאר ביז צו זיין פטירה אין יאר תקצ"ג, און דאן איז אריבער די נשיאות צו הרה"ק רבי משה קאברנינער ז"ל פון די ראשי שלשלת סלאנים-קאברין, וועלכער האט אסאך עוסק געווען צו צוזאמנעמען געלט פון די בני חו"ל און זיי שיקן קיין אר"י טראץ די שווערע אומשטענדן ווי מיר וועלן ווייטער פארציילן.

אין יענע טעג איז זייער שווער געווארן די מצב פון צוזאמנעמען געלט צוליב עטליכע סיבות, ערשטנס איז געווארן דעמאלטס א טיילונג צווישן די חברייא קדישא און ס'איז געווארן צוויי מחנות מיטן "כולל רייסין" און "כולל וואהלין", (דער אורזאך צו אט דעם טיילונג וועלט מיר א"ה ברענגען שפעטער וועלן מ'זעט אנקומען צו "כולל וואהלין"), און דעריבער איז די חברייא פארמינערט געווארן בכמות.

נאך די פטירה פון הרה"ק רבי אברהם קאליסקער ז"ל האט איבער גענומען די עול הנהגה פאר די חסידים מיטן נאמען "כולל רייסין" (וואס זיי זענען בעיקר געווען אפשטאמיגע פון מדינות רייסין און ליטא) הרה"ק רבי צבי הירש מהארקע ז"ל פון די תלמידים פון הרה"ק הרבי ר' ברוכ"ל פון מעזיבוז' ז"ל וועלעכער איז אנגעקומען קיין אר"י אין יאר תקמ"ד און האט זיך מצטרף געווען צו די קבוצה חסידים אונטער די הנהגה פון הרה"ק רבי מענדלע וויטעווסקער.

רבי צבי הירש מהארקע האט ממשיך געווען צו פירן די עדה הקדושה ביתר שאת וביתר עוז, נאך זיין הסתלקות האט זיין זוהן הרה"ק רבי ישראל מהארקע פארגעזעצט מיט די עבודת הקודש צו פירן די הייליגע עדה און די חבריא קדישא.

די זעלבע זאך אויך מיט די נשיאות פון צוזאמנעמען געלט פון חו"ל האט ווייטער ממשיך געווען

אויך איז אין יענע טעג זייער אנגעצויגן צווישן די טערקישע ממשלה און מדינת רוסלאנד, און דערפאר איז שווער געווארן דאס ארויפקומען פון רוסלאנד קיין אר"י, און פון די צווייטע זייט איז פארמערט געווארן די עליות פון די געגנטן פון פוילן-וואהלין, און דעריבער זענען געגאנגען אלע הכנסות פון די געגנטן פאר כולל וואהלין (ווי מיר וועלן עס ברייט אויסשמועסן אי"ה ביים קומענדיגן מאמר) און ס'איז זייער פארווייניגערט געווארן די תמיכה פאר "כולל רייסין".

נאך א סיבה איז געווען אז ס'איז דעמאלטס געווארן אין רוסלאנד א נייע גזירה וואס האט זיך גערופן "גזירת תחום המושב" דאס מיינט אז די אידן האבן נישט געטארט וואוינען נאר אין זייער קווארטל, און דעריבער איז זייער שטארק פארמינערט געווארן די פרנסה קוועלער אין רוסלאנד, און די עקאנאמישער מצב איז געווארן דארט זייער שווער, און די מערסטע וואס האבן שאדן געהאט דערפון זענען געווען די אידן אין אר"י וועלכע האבן שטארק געליטן דערפון הונגער און נויט, און אפילו דאס ביסל געלט וואס מ'האט שוין יא געשאפט איז זייער שווער געווען טעכניש עס אריבער צו פירן קיין אר"י אין יענע תקופה צוליב די אנגעצויגנקייט וואס האט דעמאלטס געהערשט צווישן די צוויי מדינות.

דער מצב איז געווארן דארט ממש אומדערטרעגליך ס'איז געווען באו מים עד נפש, די אידן וואס האבן עוסק געווען בתורה ועבודה מתוך הדחק האבן נישט געקענט ממשיך זיין אזוי ווייטער ווייל אם אין קמח אין תורה, אזוי ווייט אז הרה"ק רבי שאול מהארקע ז"ל האט געקלערט אויפצוגעבן און פארמאכן דעם "כולל רייסין" און אריינגיין צוזאמען אונטער די ראמען פון "כולל וואהלין" וואס איז געשטאנען אין אסאך א בעסערן צושטאנד צוליב די אויבנדערמאנטע סיבות.

דאן האט ער זיך געוואנדן צו הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן ז"ל וועלכער האט דעמאלטס געדינט אלס 'נשיא' פון כולל וואהלין - נאך די הסתלקות פון הרה"ק בעל אוהב ישראל ז"ל - אז ער זאל מסכים זיין אז אלע זאלן אריינגיין צו די כולל וואהלין, אבער הרה"ק רבי משה צבי סאווראנער ז"ל און אזוי אויך אנדערע גדולי

ישראל האבן נישט מסכים געווען אז ס'זאל ח"ו בטל ווערן די כולל וואס איז געגרינדעט געווארן דורך די צדיקים וקדושים הרה"ק רבי מענדלע וויטעווסקער ז"ל און הרה"ק רבי אברהם קאליסקער ז"ל די מייסדים פנעם ישוב, וועלכע האבן דאס געגרינדעט מיט מסירות נפש ווי מיר האבן שוין דערמאנט פריער.

אזוי האט הרה"ק רבי משה קאברנינער ז"ל ממשיך געווען מיט מסירות נפש צו צוזאמנעמען געלט פאר די עניי ארה"ק, און צוליב די שוועריגקייטן פון אריבער פירן דאס געלט וואס איז געווארן צוליב די מצב המלחמה צווישן די מדינות האט ער זיך געפירט אריבער צו שיקן דאס געלט פאר הרה"ק רבי משה צבי מסאווראן ז"ל אז ער זאל עס ווייטער שיקן קיין אר"י צוזאמען מיט די געלט פון "כולל וואהלין", און אזוי האבן זיי ממשיך געווען צו ארבעטן אינאיינעם טראץ די חילוקי דעות וואס איז געווען צווישן זיי.

אין ספר מאמר מרדכי ברענגט ער אראפ א וואונדערליכן ענין אז ווען הרה"ק רבי משה קאברנינער איז געפארן די ערשטע מאל צו צוזאמנעמען געלט מעות ארץ ישראל, האט ער ער געהערט א קול וואס זאגט "מושק'ע קער זיך אום", און ער האט געענטפערט "איך פרעג נישט ביי דיר", אינמיטן וועג איז געפאלן א שלאף אויף זיינע צוויי משמשים וואס זענען מיטגעפארן מיט איהם, און דער בעל דבר האט זיך אוועקגעשטעלט אין א הויעכן געשטאלט פון די ערד ביזן הימל, און ער האט איהם געזאגט, אויב דו וועסט עס נישט אפלאזן וועל איך אפלאזן די גאנצע וועלט און איך וועל זיך נעמען נאר צו דיר, האט רבי משה קאברנינער געענטפערט, איך האב בקבלה פון מיין הייליגן רבי'ן הרה"ק מלעכאוויטש ז"ל אז וואס די סטרא אחרא זאגט דארף מען טוהן דאס פארקערטע, און די סטרא אחרא האט אנגעהויבן איינצוגיין ביז ער איז אינגאנצן פארשוואונדן געווארן, און אזוי האט רבי משה קאברנינער געקענט ווייטער ממשיך זיין אין זיין וועג מיט גרויס הצלחה, ווען ער איז אנגעקומען דערנאך אהיים איז ער אריינגעפאלן אין בעט פון גרויס פחד.

בחיים חיותו פון הרה"ק רבי משה קאברנינער (וועלכער איז נסתלק געווארן אין יאר תרי"ח) האט ער איבער געגעבן די נזר הנשיאות פאר הרה"ק רבי אברהם

אין די לעצטע יארן איז ווידער געגרינדעט געווארן א כולל פאר לומדים מופלגים דארט אין טבריא אין די ביהמ"ד וואס איז נתייסד געווארן דורך הרה"ק רבי מענדלע וויטעווסקער מיט צוויי הונדערט און דרייסיג יאר צוריק.

אזוי אויך איז געגרינדעט געווארן די ישיבה 'אור תורה' נעבן די ציון הקדוש פון רבי מאיר בעל הנס אין די שטאט טבריא דורך הגה"צ רבי משה קליערס דער רב פון טבריא (און ס'איז באקאנט אז מרן רביה"ק בעל דברי יואל ז"ל האט משמיע געווען דארט א שיעור ביי זיין באזוך דארט אין יאר תרצ"ב), אבער רובם ככולם פון די איינוואוינער פון טבריא פון די עדת החסידים זענען אריבער קיין ירושלים אין יאר תרצ"ו נאך די פאגראמען וואס איז פארגעקומען דארט.

ביז אהער האבן מיר דערמאנט אין קורצן די השתלשלות הנשיאות פון די ישוב אין טבריא וואס איז אנגערופן געווארן מיטן נאמען "כולל רייסין".

מסלאנים ז"ל בעל "יסוד העבודה", דעמאלטס האט אויפגעלעבט די גייסט פון די חסידות אין טבריא, דער יסוד העבודה האט אנגעהויבן צו שיקן אהין די יונגע - און אויך קינדער פאר די די רייצן יאר (!) - צווישן זיי זענען געווען זיינע אייניקלעך רבי נח און רבי מיכל וויינבערג ז"ל פון די גרויסע לייט אין די סלאנימער הויף, דער יסוד העבודה האט ממליץ געווען אויף זיי "עבדי ה' היושבים בשער המלך", זיי זענען ארויף אין יאר תר"ל צו די שטאט טבריא, און אזוי איז געווארן דארט גאנץ א פיינע תקופה פאר די כח הקדושה.

אויף דער עלטער האט ער מיטגענומען מיט זיך זיין אייניקל הרה"ק רבי שמואל מסלאנים ז"ל דער בעל דברי שמואל אז ער זאל איהם שטיין צו הילף מיטן שאפן געלט לטובת "כולל רייסין" אין די הייליגע שטאט טבריא אין ארה"ק.

צווישן די באקאנטע וואס ער האט געשיקט אהין אין יענע תקופה, איז געווען רבי מאיר קליערס ז"ל (דער

טאטע פון רבי משה קליערס דער רב פון טבריא), און צוזאמען מיט איהם איז מיטגעקומען זיין שוואגער רבי מאטיל סלאנימער פון די גדולי החסידים והפרושים פון אט די חברייא קדישא. אין לויף פון די יארן איז צוגעקומען נאך א שטיבל פאר די חסידי קארלין אין די שטאט טבריא.

דעם אור-אלטן ביהמ"ד פון הרה"ק רבי מענדלע וויטעווסקער זי"ע אין טבריא

איבער דעם "כולל וואהלין"

ליינט אי"ה די קומענדיגע וואך

תודה וקול זמרה

ברנשי הוקרה והודאה, נשגב בזה ברכת מזל'ט טבא ונדיא י'אה,
משמי מרומא עילאה, קדם ידידינו האברך העסקן הנמרץ והנעלה,
צוק עסקני עם סגולה, מסור בלונ'ח למען מוסדותינו הק' יומם ולילה,
שמו הטוב נהלל בשם ובתהילה,

מוה"ר בן ציון אברהם כהן הי"ד

מנהל האפיס

לרגל שמחת הולדת בתו שתהי' למזל טוב

ובהודמנות זו בשהשמחה במעונו. נברכו ונהללו בפנינו.

על כל הטוב והחסד אשר עושה ועושה עמנו.

ומשליך עצמו מנגד לבוא בעזרתינו. יום וליל לא ישבות למען מוסדותינו

יה"ר שיזכה לרווח ממנה רב תענוג ונחת מצוק שמחה ואורה,
וימשיך לעמוד לימינינו לשם ולתפארה, ויזכה לאושר ועושר
והרחבת הדעת, ששון ושמחה בכל עת, וכל טוב סלה

החותמים למען שמו בתודה וקול זמרה
הנהלת המוסדות

א היימישע ריזה

מפעל "קמחא דפסחא" שע"י קהל יטב לב ד'סאטמאר בני ברק

אויסנאם עמערדזשענסי קאמפיין

נארמאלע צרכי יו"ט, אדער ח'ו אריינצופאלן און שווערע חובות אויף צו צורישן די יו"ט בהרחבה געהעריג ווי עס פאסט.

פאר די אלע היימישע מענטשן טייל פון זיי בני תורה, מרביצי תורה, אדער פשוט בעלי בתים נכבדים וואס זענען געבענטשט מיט שטובער מיט קינדער בליעה"ר, העלפט די "מפעל קמחא דפסחא" זיי זאלן קענען צו גיין צום יו"ט מיט א שמחה און הרחבת הדעת, עס זאל הערשטן ביי זיי און שטוב אַ עונג יו"ט נישט קיין צמצום און קיין דאגות פון די שווערע הוצאות.

אַ ספעציעלן השיבות און שלימות צום מצוה ווערט געטוהן מיטן אכטונג געבן אויפן כבודם של בני אדם, און נישט ווי איבעראל וואס יעדער נצרך דארף זיך קומען אפנעמען זיינע צרכי החג, און טייל מאל זענען זיך מענטשן מונע פאר בושה, און מוזן זיך נעבעך אפלאגן דעם

אין די יעצטיגע טעג קומט פאר אַ גרויסארטיגע געלט אקציע פאר'ן מפעל כביר וחשוב "קמחא דפסחא", וואס ווערט אנגעהרט שוין יאהרן לאנג אינערהאלב די סאטמאר'ע קהילה נאה וחסודה אין קרית יואל - בני ברק יצ"ו, דורך היימישע און חשוב'ע עסקנים פון קהל יטב לב ד'סאטמאר.

די חשוב'ע מפעל שטעלט צו פאר די משפחות אנשי שלומינו אַ פעקל וועלכע אנטהאלט אין זיך אלע צרכי יום טוב וואס נויטיגן זיך אויף פסח אין יעדן אידישן שטוב, אנגעהויבן מיט ירקות פון אלע מינים, אויל און וויין, און אויך פלייש א.א.וו., די אלע זאכן וואס קאסטן אפ שווערע געלטער וועלכע די צופאלענע עקענאמישע מצב אין אר"י ערלויבט נישט דאס צו קענען איינקויפן, און פיהלע פון היימישע אידן זענען געצווינגען זיך צו איינשפארן פאר זיך און פאר די קינדער פון די

יו"ט אלץ נאר נישט צו ווערן פארשעמט כעני
 בפתח ווארטנדיג אויפן רייע ביים אויסטיילן די
 קמחא דפסחא, דא איז אבער איינגעפיהרט גאנץ
 אנדערש, די חשובע עסקנים וויסנדיג ריכטיג די
 אלע נצרכים וואס טייל מאל איז דאס בעלי בתים
 נכבדים וואס די רעדל האט זיך ביי זיי אויסגעדרייט
 ל"ע און ליגן אונטער שווערע חובות צו פונעם
 שווערן מצב הפרנסה אין א"י, צו פון חתונה מאכן
 די קינדער, אט די אלע מבלי יודעין באקומען
 זייערע צרכי החג פארמאכט אין פעקלעך
 טרעפנדיג דאס צופרי לעבן די טיהר פון זייעהר
 שטוב, עס איז איבעריג צו שילדערן די גרויסע
 שמחה און לעכטיגקייט וואס שפראצט אריין אין
 שטוב טרעפנדיג אט די גרויסע פעקלעך וואס
 אנטהאלטן אין זיך כל מיני דמיזין וואס פעלן אויס
 צום יו"ט אזוי ווי פירות און ירקות, פלייש, אויל,
 וויין, א.א.וו. איש ומשפחתו די מחסורו אשר יחסר
 לו, לויט די צאל פון די קינדער און די בני
 המשפחה, און נאך אויף אזא שיינעם מכובדיגן
 אופן.

נאך א זעלטענעם חשיבות פארמאגט אט
 די קמחא דפסחא באזונדער, מיטן
 זיך האלטן שטרענג על טהרת
 הקודש אפגעהיט פון צו
 נהנה זיין משולחן אייכל
 פון די ידי זדים וכופרים
 ממשלת הציונים,
 וואס ווי באקאנט
 קומען זיי צו הילף
 און זיי שטיצן
 אלע אנדערע
 ארגאניזאציעס
 פון קמחא
 דפסחא אין ארץ
 ישראל, בפרט אין
 בני ברק וואס איז
 פיהל מיט

פרעמדע קרייזן און קהילות וועלעכע יעדער באקומט אַ ברייטע שטיצע מיט וועלעכע זיי פיהרן אן קמחא-דפסחא-ארגאניזאציעס און טיילן אויס צרכי החג מיט אַ ברייטע האנט, אן זיך צו דארפן דערביי צופיהל איבערארבעטן און זיך פלאגן, דאגעגן די דאזיגע סאטמארער קמחא דפסחא ווערט געשטיצט נאר דורך די נדבות פון אנשי שלומינו אחינו בני ישראל נדיבי עם.

אין די לעצטע יאהרן וואס ווי באוואוסט איז די מצב הכלכלה אין א"י אויפן נידעריגסטן שטאפל מענטשן געבן אויף זייער דזשאביס נישט האבנדיג קיין געלט דאס אויסצוהאלטן, עס פאלן אוועק פרנסות, און די פרייזן פון אלע צרכי החג הייבן זיך, זעלבסט פארשטענדליך אז דאס אלעס טוהט שווערער באלעסטיגן די אזוי אויך שווערע עול פון די הוצאות פונעם קמחא דפסחא, ווען פון איין זייט קאסטן אפ די צרכים אסאך טייערער, און פון די צווייטע זייט פארמערן זיך לידער די נצרכים וואס דארפן צוקומען צו די תמיכה פון די קמחא דפסחא.

דעריבער קוקן ארויס די מנהלים חשובים אויף די ברייט הארציגע הילף פון די אחים לדעה מעבר לים, און בעטן זיך בבקשה ותחנונים טייערע ברידער! האט רחמנות אויף די חשובע היימישע משפחות זיי זאלן

קענען אפרעכטן די חג הפסח מיט פרייד און מיט אַ עונג יו"ט, העלפט אונז צו העלפן די חשובע אינגעלייט און בעה"ב נצרכים וואס האבן נישט מיט וואס יו"ט צו מאכן, שטרעקט אויס אייעהר ברייטע שטיצע בעין יפה וברוח נדיבה, און נעמט אַ חלק אין באלייכטן הימישע אידישע משפחות אויף יו"ט פסח, ווי שטארק גליקליך וועט איהר זיך שפירן בליל התקדש החג זיצנדיג ביים סדר טיש כבני חורין ביים זאגן אין די הגדה "כל דכפין ייתי וייכול, כל דצריך ייתי ויפסח"..... וויסנדיג אז נאך אפאר משפחות זיצן און רעכטן אפ דעם סדר נאכט אין אייער זכות און מיט אייעהר הילף, די זכות איז דאך זיכער געוואלדיג גרויס עד אין לשער.

דעריבער אצינד ווען עס קומט אצינד פאר די גרויסארטיגע מגבות לטובת די מפעל קמחא דפסחא, איז צו האפן אז די ציבור חשוב וועט זיך באטייליגן בגוף ובמוון און צוהעלפן במיטב היכולת צו די שווערע הוצאות פונעם חשובין מפעל, און אין דעם זכות וועט איהר זיכער זוכה זיין צו כל הברכות האמורות בתורה.

טייערע אידן רחמנים בני רחמנים!

פאר'ן סכום פון

\$ 180

דישן אייך זיך איין

די זכות פון אַ משפחה

אויף יו"ט פסח

וחי אחיך עמך!

טייערע ברודער
ווען איר גרייט זיך צו זאגן פסח ביינאכט

**טראכט
פון זיך
אליינס!**

אונזערע אייגענע ברודער
אנ"ש אין ארה"ק
האבן נישט ווער עס זאל זיי פארזארגן מיט די צרכי החג
צו וועמען זאלן זיי זיך ווענדן אויב נישט צו אנ"ש?!

קומט אין די מאסן
צו די מסיבת

כל דכפין ייתי ויכול

לטובת קמחא דפסחא - ידי חסד

שע"י מפעל ידי משה

שע"י כולל עצי חיים לצדקת רבי מאיר בעל הנס

אלקא דמאיר עננו

מוצש"ק און קר"י און זונטאג און וויליאמסבורג

דער ברויטמאסן 718.710.6986

לט

שע"י התאחדות האברכים די סאטמאר בני ברק

כול התאחדותינו

צדקת רבי מאיר בעל הנס

כולל עצי חיים

מסדרם של התורה לית סגנטי סאטמאר

נוסד בשנת תרס"ט ע"י מרן רב הדין בעל עצי חיים ז"ע - ונתחדש אורה ע"י מרן רב הדין בעל ברך משה ז"ע
בחדות והשגת ב"ק מרן רבנו הגדול שליט"א - כ"ק הגדול רבי שלום אליעזר טייטלבוים שליט"א, נשא הכולל
קרית יואל - בני ברק יצ"ו

"ברכת מזל טוב"

הגנו משגרים ברכת מזל טוב חמה ולבבית לאנשי החשובים כל אחד בסמו יבונך

הרה"ח ר' **מאיר רפאל ראטה** שליט"א

ולאביו הרה"ח ר' **אליעזר דוד ראטה** שליט"א
לנישואי בתו, נכדתו ביום שלישי באלומי כתר הרימון

הרה"ח ר' **שלמה מארקאוויטש** שליט"א

ולחתנו הרה"ח ר' **דוד בערקאוויטש** שליט"א, יו"ד קופת גמ"ח המרכזי
לאיורטי בנו, נכדו הבה"ח יעקב ני"ץ

הרה"ח ר' **יהזקאל ראטער** שליט"א, חבר הנהלת המוסדות

ולאביו הרה"ח ר' **משה יעקב ראטער** שליט"א
ולחתנו הרב ר' **דוד יואל ווייס** שליט"א
להכנס בנו, נכדם הב' מנחם צבי ני"ץ לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' **ישראל פרידמאן** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **חיים מאיר פרידמאן** שליט"א
ולחתנו הרב ר' **נפתלי צבי ברדאי** שליט"א
ולקינו הרב ר' **נחמן יאקאב** שליט"א
להכנס בנו, נכדם הב' אברהם יצחק ני"ץ לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' **חיים דוב צבי בלאשטיין** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **דוד בלאשטיין** שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' **יוסף יושע גרין** שליט"א חבר הנהלת המוסדות
להכנס בנו, נכדם הב' אלעזר אלימלך ני"ץ לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' **שלמה קליין** הי"ד, קרית יואל יע"א

ולאביו הרה"ח ר' **יעקב קליין** שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' **יצחק מרדכי מאסקאוויטש** שליט"א
להכנס בנו, נכדם לעול התורה והמצוות

הרה"ח ר' **דוד כהן** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **אברהם יודא כהן** שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' **יצחק אייזיק ווייס** שליט"א
ולחזו הרה"ח ר' **יהושע ווייס** שליט"א
להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון
הכנסתו בביתו של אאנ"ה ביום שב"ק בבית המדרש הכמי לובלין רח דסלר

הרה"ח ר' **שמואל מאיר אילאוויטש** הי"ד

ולאביו הרה"ח ר' **זלמן לייב אילאוויטש** שליט"א
ולחתנו הרה"ח ר' **אברהם משה לאנדא** שליט"א
ולחזו הרה"ח ר' **יצחק קארניצאג** שליט"א
להולדת בנו, נכדם - השלום זכר בבית מדרשינו בשיכון

• כולל אברכים מצויינים

כולל להוראה

כולל הלכות שבת

כולל הלכות יו"ט

חברה משניות

• התאחדות האברכים

ארגון שיעורי תורה

חבורת יסודי התורה

איחוד החבורות

מערכת קול התאחדותי

• מפעלי צדקה חסד

מפעל החסד "די משה"

קמחא דפסחא "ידי חסד"

ועד עריכת שמחות לאנ"ש

ארגון "חסדי משה"

למען אחי ורעי

קופת גמ"ח

קרן עזר נישואין